БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 8 (3807)
10 ЧОРШАНБА
ЯНВАРЬ 1979 й.

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

• Тошкент—мамлакатга

ЮЗ ХИЛ НОМДА

БУГУН

«Учқун» тўқимачилик-галантерея ишлаб чиқариш бирлашмасининг тайёр маҳсулотлар омборидан юз хилга яқин номда тўқимачилик-галантерея буюмлари ортилган иккита контейнер Москва, Львов, Тернополь темир йўл тармоқлари орқали улгуржи савдо базаларига юборилди.

Зарбдор йилни зарбдорларча якунлаган бирлашманинг бир минг икки юздан ортиқ ишчилари ва хизматчилари, инженер-техник ходимлари беш йилликнинг тўртинчи йилини янада зўр ғайрат билан бошладилар. «Сафимизда қолоқлар бўлмасин» шиори остида бошланган социалистик мусобақанинг олдинги сафларида икки мингдан ортиқ коммунистлар ва комсомоллар, халқ депутатлари, ишлаб чиқариш новаторлари бормоқдалар.

Уларнинг фидокорона меҳнатлари туфайли коллектив ўнинчи беш йилликда енгил саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмини 26—28 процент оширишдек, муҳим вазифани муваффақиятли ҳал этмоқда.

ВЛКСМ аъзоси Зулҳумор Занурлаевнинг Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга келганига ҳали кўп бўлгани йўқ. У ўзининг меҳнатсеварлиги, эпчиллиги ва тиришқоқлиги туфайли қисқа муддатда тез ва сифатли иш бажаришни мукаммал ўрганиб олди. Ҳозир у кунлик топшириқни муттасил 150 процентга етказиб бажармоқда.

И. Шоиногомов фотоси.

Тошкент—жаҳонга

«ЗАНГОРИ КЕМА» ТАЙЁРЛАНМОҚДА

БУГУН

«Ташсельмаш» заводида чет мамлакатларга экспорт қилинадиган пахта териш машиналарини тайёрлаш ишлари бошлаб юборилди. Буюртмачилар рўйхатида биринчи бўлиб Эрон мамлакати турибди. Бу ерга «17ХВ 1,8» маркали машиналардан 50 таси юборилади.

Корхона коллективи ўтган йили ҳам ана шу мамлакатга «зангори кема»ларнинг катта туркумини жўнатган эди. Бундан ташқари такомиллашган машиналар Москвадаги халқаро қишлоқ хўжалик машиналари виставкасида намойиш қилиниб, муваффақият қозонди. Тошкент машиналарини Афғонистон, Болгария, Румыния, Вьетнам сотиб олди.

ЎЗБЕК КЕРАМИКАСИ ЛОНДОНГА БОРАДИ

Республикамиз бадиий ҳунармандчилик буюмлари корхоналарининг маҳсулотлари кейинги пайтларда чет эл мамлакатларига кўплаб экспорт қилина бошланди. Айниқса халқаро ярмарка ва виставкаларда кўрсатилаётган буюмлар хорижий санъат ишқибозларининг диққатига сазовор бўлмоқда.

БУГУН

республика халқ бадиий ҳунармандчилиги саноати бирлашмаси ўзбек сопол буюмларининг катта туркумини Англиянинг пойтахти Лондонга юбориш учун тайёрлай бошлади. Бу мамлакатда шу йилнинг март ойида очиладиган халқаро бадиий кўргазмада Риштон кулолларининг тайёрлаган нафис буюмлари қўйилади. Булар лаганлар, косалар, кўзалардан иборатдир.

Бирлашма бундан ташқари Чехословакияга экспорт қилиш учун катта буюртма олди. Қардош социалистик мамлакатга 2500 та коса ва 8 минг дона лаган юборилади.

ЗАРБДОР МЕҲНАТИМИЗ—БЕШ ЙИЛЛИККА

Шаҳар индустрияси одими

КПСС XXV съезди қарорларини оғишмай амалга ошира бориб, сифат ва самарадорликни ошириш учун курашни қизитиб юборган Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари маҳсулот реализация қилиш ва буюмларнинг муҳим турларини ишлаб чиқариш бўйича беш йилликнинг учинчи йили давлат планини муддатидан илгари — 20 декабрда адо этдилар.

Бу саноат, транспорт ва алоқа корхоналари коллективларига маҳсулот реализация қилиш бўйича олинган топшириқни 103 процентга адо этиш имконини берди. Меҳнат унумдорлиги топшириққа нисбатан 102,5 процентни ташкил этди. Ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 107.1 процентни ташкил этган бўлса, меҳнат унумдорлиги 1977 йилнинг январь—декабрь ойларига нисбатан 5,7 процентга ўсди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг 83,1 процентига меҳнат унумдорлигини ўстириш туфайли эришилди.

Маҳсулот реализация қилиш бўйича шаҳарнинг барча районлари давлат топшириқларини бажаришди.

ШАҲАР РАЙОНЛАРИДА ПЛАННИНГ БАЖАРИЛИШИ ВА САНОАТ МАҲСУЛОТИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИНГ ЎСИШ СУРЪАТЛАРИ ҚУЙИДАГИ МАЪЛУМОТЛАР БИЛАН ИЗОҲЛАНАДИ:

ШАҲАР РАЙОНЛАРИ	Реализация бўйича планнинг бажарилиши (процентларда): 1978 йил декабрь ойида	Реализация бўйича планнинг бажарилиши (процентларда): 1978 йилнинг январь—декабрь ойларида	Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати (процентларда): Реализация бўйича	Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати (процентларда): Ишлаб чиқариш ҳажми бўйича	Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати (процентларда): Меҳнат унумдорлиги бўйича	1978 йилнинг январь—декабрь ойларида социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши (процентларда).
Шаҳар бўйича	103,2	103,0	107,4	107,1	105,7	103,5
Киров района	104,3	104,0	105,4	105,3	104,4	110,4
Куйбишев райони	97,1	101,5	102,9	104,5	103,2	87,6
Ленин райони	102,5	102,7	109,4	110,8	110,1	109,6
Октябрь райони	104,9	104,5	105,8	104,8	103,8	122,8
Собир Раҳимов райони	104,7	103,2	106,0	108,0	105,8	101,8
Сергели райони	95,7	101,2	103,4	106,4	104,2	48,8
Фрунзе райони	101,9	101,7	103,0	102,8	104,7	107,3
Чилонзор райони	106,2	104,4	109,1	109,3	104,9	127,2
Ҳамза райони	105,8	104,1	113,4	110,2	107,1	103,0

Тошкент саноати 1978 йилда пландан ташқари 82 миллион 839 минг сўмлик, шу жумладан: Киров райони 8833 минг сўмлик, Куйбишев райони 7010 минг сўмлик, Ленин райони 8136 минг сўмлик, Октябрь райони 6999 минг сўмлик, Собир Раҳимов райони 6617 минг сўмлик, Сергели райони 1707 минг сўмлик, Фрунзе райони 5364 минг сўмлик, Чилонзор райони 6461 минг сўмлик, Ҳамза райони 31712 минг сўмлик маҳсулот реализация қилдилар.

В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, электрон техника, чинни, грампластинкалар, ёдгорлик буюмлари заводлари, «Средазэнергоцветмет» корхонаси, 1-уйсозлик комбинати, 1-дон маҳсулотлари комбинати ва бошқа корхоналар маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш бўйича юксак суръатларга эришдилар.

Кўпгина корхоналар ўзларининг шартномадаги мажбуриятларини амалга оширишиб, муҳим бўлган халқ хўжалик буюмлари ишлаб чиқариш топшириқларини муваффақиятли уддаладилар.

Шу билан бирга, 1978 йилда шаҳарнинг биргина корхонаси — «Узвторцветмет» маҳсулот реализация қилиш бўйича ўз зиммасига олган топшириқни бажара олмади. Мазкур коллектив бир неча минг сўмлик саноат маҳсулоти реализация қилолмади.

Тошкент шаҳри саноат, транспорт ва алоқа корхоналари коллективлари КПСС Марказий Комитетининг ноябрь 1978 йил Пленуми қарорларига амалий иш билан жавоб беришиб, беш йилликнинг тўртинчи йили зарбдор вахтасини бошлаб юбордилар. Меҳнат коллективлари муқобил план ва социалистик мажбуриятларни ишлаб чиқишиб қабул қилмоқдалар, қабул қилинган давлат топшириқларини муддатидан илгари бажариш, янгидан-янги марраларни қучиш учун мусобақани қизитмоқдалар. «Қолоқларсиз ишлайлик», «Кам маблағ сарфлаб, мамлакатга кўплаб, сифатли маҳсулот берамиз!» уларнинг асосий шиорларидир.

Пойтахтимизнинг бир куни

Сифатга эътибор

БУГУН

«Ўртоқ» кондитер фабрикасининг йил бошидан буён давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарган маҳсулоти 200 минг сўмликка етди.

Ўтган йили маҳсулот сифатини яхшилаш ва буюмлар ассортиментини кенгайтириш борасида бир қатор тадбирларни амалга ошириш туфайли 10 миллион 300 минг сўмлик олий навли маҳсулот ишлаб чиқарган қандолатчилар бу йил ҳам бу борадаги ишларини қизитиб юбордилар. Ҳозирда корхонада 26 хил конфет ишлаб чиқарилаётган бўлса, шундан 15 хили фахрли беш қиррали белги билан тайёрланмоқда.

— Коллективимиз ўтган йилни зарбдор якунлаб, пландан ташқари 1.281 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиш билан бирга, — дейди фабрика сифат бўлими бошлиғи Е. Батцевич, — давлат Сифат белгиси билан планда белгиланганидан 1.300 минг сўмлик олий навли конфет маҳсулотлари тайёрлаб берди. — Бу маҳсулот сифатини комплекс бошқариш системасининг ва шу асосда 36 та корхона стандартини жорий этиш ҳамда бир қатор зарур тадбирларни оғишмай амалга оширганлигимиз натижасидир.

Айниқса, конфет цехида янги линиянинг ишга туширилиши меҳнат унумдорлигини ошириш билан бирга маҳсулот сифатини кескин яхшилаш имконини берди. Биргина ўтган йил мобайнида беш хил маҳсулотни фахрли беш қиррали белги билан ишлаб чиқаришга эришилди. Бу йилги режалар эса ҳар йилгидан катта.

• Тошкент—«Олимпиада-80» учун

ФАХРЛИ БУЮРТМА

Келгуси йилнинг ёзида Ватанимиз пойтахти Москвада бутун дунё спортчилари йигирма иккинчи олимпиадасининг машъали ёқилади. Ҳозирги пайтда спортчилар анжуманига катта тайёргарлик кўриляпти. Йирик спорт иншоотлари қуриляпти. Олимпиада шаҳарчаси бунёд этилмоқда. Ана шу қурилишларга тошкентликлар ҳам ўз ҳиссаларини қўшяптилар. Жумладан, Тошкент мармар заводи «Олимпиада—80» объектлари учун ўтган йилнинг ўзида 725 квадрат метр силлиқланган мармар қошинлар тайёрлаб берди. Завод коллективи бу йил ҳам фахрли буюртмани бажаради.

БУГУН

коллектив Москвага жўнатиш учун яна 200 квадрат метр қошин тайёрлаб қўйди. Шу ой охиригача «Олимпиада — 80» адресига 825 квадрат метр, йил охиригача эса 4000 квадрат метр Ғозғон ва Нурота мармаридан тайёрланган қошинлар етказиб берилади.

Л. И. БРЕЖНЕВ АМЕРИКА ЖУРНАЛИСТЛАРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Америка «Тайм» журнали корпорациясининг вице-президенти Г. Грюнвальдни, шунингдек «Тайм» журналининг бош редактори Р. Кейвни ва шу журнал бош редакторининг ўринбосари Р. Данкинни 9 январь куни Кремлда қабул қилди.

Л. И. Брежнев «Тайм» журналининг редакцияси берган ва Совет—Америка муносабатларига ҳамда бошқа баъзи халқаро темаларга тааллуқли бир қанча саволларга жавоб қайтарди.

Суҳбат охирида Р. Кейв Л. И. Брежневга мурожаат қилиб, Кампучиядаги ҳозирги воқеаларга баҳо беришни илтимос қилди. Л. И. Брежнев ўз жавобида бундай деди: Кампучия халқи манфур режимга қарши, Кампучия халқига ташқаридан мажбуран қабул қилдирилган золимона ҳукмронликка қарши курашга отланди. Бу — шу халқнинг ҳуқуқидир. Бинобарин совет жамоатчилиги Кампучия халқининг Миллий Нажот фронти раҳбарлигидаги одилона курашини қўллаб-қувватлайди. Совет Иттифоқи Кампучия Халқ Революцион Кенгашини, яъни аҳолининг ғоят кенг табақалари қўллаб-қувватлаётган ҳукуматни ҳам қувватлайди.

Кампучияда пекинпараст режим, яъни хитойча сиёсий тузум модели ҳукм сурарди. Кампучияда одамларни ёппасига қириш бўлса, бу — ўзгаларнинг территориясида Хитой «маданий революция»сининг амалда бўлишидан бошқа нарса эмас.

Ҳозир Хитой пропагандаси Кампучия ишларига Вьетнам аралашди, деб аюҳаннос солмоқда. Бу — ҳақиқий аҳволни қўпол равишда бузиб кўрсатишга уринишдир. Бу — Хитой ҳозирги раҳбарларининг Вьетнамга қарши шовинистик йўналишдаги сиёсати мисолларидан биридир. Маълумки Хитой бошқа бир қанча масалалар юзасидан ҳам Вьетнамга қарши иғвогарликлар уюштирмоқда.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети халқаро информация бўлимининг мудири Л. М. Замятин ҳозир бўлди.

(ТАСС).

ЗАРБДОР ҚУРИЛИШ ОДИМЛАРИ

ЛАҲИМ ҚАЗИШ ТУГАЛЛАНДИ

(ФОТОРЕПОРТАЖ)

Лаҳим қазувчи машинанинг овози бирдан тўхтади. Перегонга сокинлик чўкди. Бир минутдан сўнг эса метросозлар кўз ўнгида «Ҳамид Олимжон» станциясининг темир-бетон синчлари гавдаланди.

— Шундай қилиб иш тамом, деса бўлади...

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор, бригада бошлиғи Константин Тимофеевич Виноградовнинг бу сўзини метросозларнинг «ура» садолари кўмиб кетди.

Шундай қилиб, 1979 йилнинг 9 январь тонгида «Ҳамид Олимжон» станцияси билан Новомосковский ва Пушкин кўчалари чорраҳасидаги 8-шахта оралиғидаги 600 метрли ўнг туннелда лаҳим қазиш ишлари тугалланди.

— Бу беш йилликнинг учинчи йилидаги биринчи меҳнат муваффақиятимиздир, — дейди Виноградов. — Топшириқни белгиланган муддатидан етти кун илгари бажардик.

1978 йилнинг февраль ойида бригада бу перегонда туннель қазиш бўйича пудрат шартномасини тузган эди. Кеча ўнг туннелда лаҳим қазиш тугалланди. 1 миллион 400 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. Унинг 100 минг сўмлиги планга қўшимчадир.

Коллективнинг барча аъзолари яхши меҳнат қилдилар. 53 лаҳимчи кечаю-кундуз меҳнат вахтасида туриб ишлади. Чап туннелда блок ёткизувчи машина, чап туннелда лаҳим қазувчи шчит бир минут ҳам тўхтагани йўқ. Тупроқ ортилган вагонеткаларнинг кети узилмади. Натижада чап туннелда устки қурилмалар қуришга ҳозирлик тугалланди. Бригада 1 мартда ўнг туннелда чеканка ишлари, сейсмик белбоғларни бетонлаш ишларини тугаллайди. Ҳозир эса асосий иш — лаҳим қазиш тугалланди.

«Ташметрострой» трестининг бошқарувчиси Павел Васильевич Семёнов метросозларни бу катта меҳнат ғалабаси билан табриклади.

— Бригада дарҳақиқат яхши ишлади,— деди у.— Лаҳимчилар ойлик планларини ошириб бажаришга эришишди. Ўтган йилнинг ноябрь-декабрь ойларида эса ҳар суткада 11,5 метрга етказиб лаҳим қазилди. Социалистик мусобақада С. Минибоев, Г. Пшенников, Г. Гараев, Н. Ситников, М. Карпишев, И. Телков каби меҳнатсеварлар пешқадамлик қилишди.

Лаҳим қазиш тугалланди. Бироқ К. Виноградов бошлиқ бригаданинг ишлари ҳали кўп. 28 февралда бригадани бу объектда иш бажариш учун олган пудрат шартномаси тугайди. Коллектив 1979 йилни ҳам меҳнат рекордлари билан кутиб олиш учун янги марраларни белгиламоқда.

В. ЭНКЕР.

СУРАТЛАРДА: туннель қазиш тугаллангач лаҳимчилар туннелдан гуллар билан чиқишмоқда; сўнгги метрлар — шчит машинисти В. Невмикин ва лаҳимчи В. Корченко.

Автор фотолари.

ЮКСАК ИШОНЧ

Тошкентдаги В. И. Ленин номли электрон техника заводининг коллективи КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири **Иван Дмитриевич Сербинни** 115-Тошкент—Ленин сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Советининг депутатлигига номзод этиб кўрсатди.

Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикасининг коллективи сайлов олди йиғилишида СССР ташқи савдо министри, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Николай Семёнович Патоличевни** 603-Тошкент—Чилонзор сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВЛАР ОЛДИДАН

ТАДБИРЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов раислигида бўлиб ўтган мажлисда шаҳар ижроия комитети бўлим ва бошқармаларининг мудирлари ва бошлиқлари, район ижроия комитетларининг раислари ва секретарлари қатнашдилар. Шаҳар ижроия комитетининг секретари М. М. Мартьянова СССР Олий Советига ўтказиладиган сайловларга кўрилаётган тайёргарлик тўғрисида ахборот берди.

Тошкент шаҳрида СССР Олий Советининг Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи — тўртта, Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи учта сайлов округи тузилган. Бугунги кунгача ана шу сайлов округлари қошида 479 та сайлов участкаси ташкил топди. Шу йил 12 январгача барча сайлов участкаларида сайлов комиссияларининг аъзолари тузиб чиқилади. Ҳамма сайлов участкаларида дислокациялар аниқлаб бўлинди.

Шаҳар ижроия комитетининг ҳамма бошқармалари ва бўлимлари сайловга тайёргарлик юзасидан тадбирлар белгиладилар ва уларни ижроия комитетга тақдим этдилар. СССР Олий Советига бўладиган сайловларга тайёргарлик ва уни ўтказиш юзасидан шаҳар ижроия комитетининг бўлим ва бошқармалари, район ижроия комитетлари олдига вазифалар қўйилди.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

☆ Л. И. Брежнев ва А. Н. Косигин ўртоқларнинг Кампучия Халқ Революцион Кенгашининг Раиси, Ягона Миллий Нажот фронти Марказий Комитетининг Раиси Хенг Самринга телеграммаси эълон қилинган. «СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва барча совет халқи номидан Сизга ва Сиз орқали Кампучия халқига тарихий аҳамиятга молик воқеа — революцион-ватанпарвар кучларнинг ғалаба қозонганлиги ва Кампучиянинг ягона қонуний ҳукумати, Кампучия халқи иродаси ва манфаатларининг ягона ифодачиси бўлмиш Халқ Революцион Кенгашининг тузилганлиги муносабати билан қизғин табриклар йўллаймиз», дейилади жумладан телеграммада.

☆ Ўртоқ Субҳонқул Ориповни Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри қилиб тайинлаш тўғрисида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони эълон қилинган.

телетайп лентасидан

☆ **УЛАН-БАТОР.** МХР Буюк халқ хурали Президиуми «МХРнинг социал страхованиеси тўғрисидаги қонунига қўшимча ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида» фармон чиқарди. 1979 йил 1 январдан бошлаб инвалидларга ва боқувчисидан маҳрум бўлган кишиларга нафақалар 15 процент оширилди. Нафақаларнинг янги минимал миқдори белгиланди, биринчи группа инвалидларига бериладиган нафақа миқдори оширилди. Давлат ўтган йилнинг ўзидагина қариликн учун пенсиялар ва нафақаларга 130 миллион тугрик маблағ ажратди. Бу эса 1975 йилда шу мақсадлар учун ажратилган маблағларга қараганда 42,5 процент кўп.

☆ НЬЮ-ЙОРК. Нью-Йорк штатида ишсизлик умуммиллат миқёсидаги даражадан ҳамон кўп. Маҳаллий меҳнат бошқармасининг хабар беришича меҳнат қилиш учун иш тополмаган кишиларнинг сони ноябрь ойида 570 минг кишига етган. Бу эса штатдаги жами ишчи кучларининг 7,2 процентини ташкил қилади.

☆ **РИМ.** Италия Коммунистик партиясининг партия билетларини алмаштириш ва янги аъзоларни Италия Компартияси сафига жалб этиш кампанияси давом этмоқда. «Унита» газетасининг хабар беришича, 4 январга қадар 1 миллион 237 минг киши Италия Компартиясининг 1979 йилги билетларини олган.

☆ МАПУТУ. «Ранд дейли мейл» газетаси Жанубий Африка Республикасининг 1979 йилдаги иқтисодий истиқболлари «жуда машаққатли бўлади» деб баҳолайди.

Яқинда бензин ва дизель ёқилғиси нархи 10 процент оширилди. Бу ҳол тирикчилик қилишни ғоят қимматлаштириб юборади. Газетанинг ёзишича, дастлабки маълумотларга қараганда, тирикчилик қилиш ўтган йилдагига нисбатан 12 процент қимматлашади.

☆ **ЖАКАРТА.** Индонезия ҳукумати мамлакатга Хитой тилидаги газета ва китобларни келтиришни ман қилди. Бундан ташқари хитой тилида чиқарилган барча китоблар, журналлар ва газеталар мусодара қилинади, олий ўқув юртларида ва давлат муассасаларида қўлланма сифатида фойдаланилаётган илмий асарлар бунга кирмайди. Ҳукуматнинг махсус қарорида уқтириб ўтилишича, бундан мақсад миллий маданиятни ХХРдан келтирилаётган сон-саноқсиз пропагандa материалларининг ҳалокатли таъсиридан муҳофаза қилиш ва шундай материалларнинг мамлакатга келтирилишига хотима беришдир.

(ТАСС).

• *Партия турмуши*

БОШ ЙЎНАЛИШДА

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1978 йил) Пленумида ўртоқ Л. И. Брежнев: «Беш йиллик якунлари, ушбу Пленумда муҳокама қилинаётган вазифаларнинг ҳал этилиши жуда кўп жиҳатдан партия барча бўғинларининг жанговарлик қобилиятини, ҳар бир коммунистнинг ташаббускорлиги ва масъулиятини янада оширишга боғлиқ бўлади», деган эди. Пойтахтимиздаги «Средазэлектраппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасида ҳам беш йилликнинг асосий йўналиши-сифат ва самарадорликни тобора ошириш партия ташкилотининг диққат марказида турибди. Қуйида мухбиримизнинг корхона партия комитети секретарининг ўринбосари Н. Е. Сильченко билан қилган суҳбатида ана шу ҳақда сўз боради.

— Бирлашмамиз партия ташкилоти Пленумда таъкидлаб ўтилганидек, сифат ва самарадорликни ошириш йўлида ишнинг янги форма ва методларидан фойдаланишга олға томон муваффақиятли ҳаракат қилишимизга халақит бераётган камчиликлардан тезроқ қутилишга алоҳида эътибор бермоқда. Корхонада бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов партия йиғилишида бу масалалар атрофлича муҳокама қилиниб, партия кучларини сарфлашнинг энг асосий соҳалари пухта аниқлаб олинган эди.

Шу кунларда коммунистлар белгиланган комплекс тадбирлар асосида иш юритмоқдалар. Улар партия XXV съезди, КПСС Марказий Комитетининг июль ва ноябрь (1978 йил) Пленумлари қарорларини, ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли амалга ошириш иштиёқи билан тўлиб-тошганлар.

— Сифатни ошириш йўлида партком олиб бораётган ишлар ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Бирлашма партия ташкилоти ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилашга жиддий таъсир этадиган бир қатор иш форма ва методларидан фойдаланмоқда. Бу давлат стандартларини жорий этиш учун кураш, сифатли маҳсулот учун моддий ва маънавий рағбатлантиришни таъкомиллаштириш ҳақида ғамхўрлик, социалистик мусобақани пухта ташкил этиш каби тадбирлардир.

Ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида маҳсулот сифатини янада яхшилаш вазифасини қўйдик. Партия ташкилоти львовликларнинг маҳсулот сифатини бошқариш системасини тўла жорий этишни ўз назоратига олди. Ҳозир ана шу мақсадда 72 стандарт ишлаб чиқилди. Махсус группа аъзолари коллективни ана шу янги усулда ишлашга тайёрлаш борасида жуда катта иш олиб борди. Натижа чакки бўлгани йўқ. Ҳозир бирлашмада 30 дан зиёд буюм давлат Сифат белгиси билан тайёрланяпти.

Бизда «Сифат аълочиси» фахрий номини олаётган коммунистлар, ишчилар сафи тобора кўпайиб боряпти. Шуни айтиш кифояки, ҳозир цехлар, бригадалар, участкалар ва ишчилар ўртасида тузилган мусобақа шартлари корхонада иш самарадорлигини янада оширишга самарали таъсир кўрсатяпти. Львовликларнинг маҳсулот сифатини планлаштириш принципларига катта эътибор беряпмиз. Масалан, ана шу асосда буюмлар сифатини олдиндан чамалаш, бунинг учун маҳсулот сифатини оширишнинг техникавий лойиҳаларини ишлаб чиқиш яхши натижа беряпти. Буюмларнинг техникавий савияси картасини тузиш сифатнинг юксак бўлишини таъминламоқда.

— Ана шуни рўёбга чиқаришда цех партия ташкилотлари қандай жонбозлик кўрсатишяпти?

— 20-цех партия ташкилотига моҳир тажрибали коммунист Ирина Мильникова бошчилик қилмоқда. Коммунистлар унга юксак ишонч билдириб, партия ташкилоти секретарлигига қайта сайлашди. Цех партия ташкилоти иш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш йўлида социалистик мусобақани оқилона ташкил этган. Бу ерда мусобақа хусусида ҳеч қандай дабдаба йўқ. Қолоқларсиз ишлаётган аҳил коллектив иш самарадорлиги ва сифатини оширишдан астойдил манфаатдордир. С. Касьянов, О. Ўтаев сингари беш йиллик зарбдорлари маҳсулот сифатини тобора яхшилашга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

11-ва 16-цех партия ташкилотлари ҳам беш йиллик режаларини муддатидан илгари бажариш учун ишни юксак талаблар даражасида ташкил этмоқда. Илғор монтажчи Людмила Валетова, Светлана Вартанова сингари кўплаб ишчилар беш йиллик шахсий топшириқларини муддатидан илгари адо этишди. Коммунист З. Салимов бригадаси ҳам меҳнатда донг таратмоқда. Аҳил бригада беш йилликнинг уч йили топшириғини СССР Конституцияси кунигача адо этган эди. Коммунист Т. Санталова, И. Савинецкий бошчилик қилаётган бригадалар коллективлари ҳақида ҳам кўпгина илиқ сўзлар айтиш мумкин.

Корхона партия комитети олиб бораётган барча ташкилий-тарбиявий ва ғоявий-сиёсий ишларнинг самараси коллектив эришаётган амалий натижалар билан белгиланади, албатта. Бирлашмамиз коллективи беш йилликнинг учинчи йили план ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли адо этди. Ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаб ўтганидек, «ишлаб чиқаришнинг пировард натижаларига, шу натижаларга эришишнинг энг самарали ва тежамли йўлларини қидириб топишга интилиш... бутун ишнинг марказига қўйилиши лозим». Корхонамиз партия комитети беш йилликнинг тўртинчи йили план топшириқларини ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли адо этиш учун бундан буён ҳам ишнинг самарали форма ва методларидан фойдаланишга, бунда асосан коммунистлар активлигига таянишга интилади.

• *Беш йиллик қаҳрамонлари*

ОЧЕРК

Ҳар куни бу қурилиш майдони ёнидан ўтаману ғала-ғовур ичра ўктам бир овозни эшитаман.

— Ҳой, Муслимжон, поддонларни юқорига тезроқ чиқаринглар...

— Василий, сен қоришмани тезлат дўстим, тағин тепадагилар қараб қолишмасин...

Гоҳида овоз эгасини кўриб қоламан. Қурувчилар комбинзонидаги ўрта бўйли, кулча юз, бароқ қошли, кўзлари доимо кулиб турувчи бу йигит бир зум тиниб-тинчимайди. У айрим бригадирларга ўхшаб: «Мен бригадирман, хоҳласам ишлайман, хоҳламасам йўқ, фақат буйруқ бериб юришим керак»,— деб ўйламайди. Лоймп, сувми, кечиб, тўғри келган ишни қилаверади.

Бригада Болгар массивида тўрт қаватдан иборат 48 хонали уйлар қурарди. Барча қурилиш материаллари очиқ ҳавода эди. Бирдан кўкни қора булут қоплаб, ёмғир челаклаб қўя бошлади. Ҳамма ўзини панага урди.

— Қаёққа кетаяпсизлар... Цементнинг устини ёпинглар...

Эшмурод ёлғиз қолди. Ёмғирга бўккаинча, плёнкалар билан материалларнинг устини ёпиб чиқди.

Вагончага кирганда ҳамма жам эди.

— Яхшимас ўртоқлар, — деди Эшмурод норози оҳангда.— Ахир давлат мулки — бизнинг мулкимиз. Уни ҳар қандай шароитда ҳам кўз қорачиғидай асрашимиз, ундан тежаб-тергаб фойдаланишимиз керак...

— Биз тезда ўтиб кетадими девдик, — қурувчилардан бири айбдорона луқма қилди.

— Ўтса-ўтмаса, озгина сув тегдими, цемент яроқсиз бўлиб қолади. Ҳозирнинг ўзида қанча қисми ишдан чиқди. Эртага етмаса қачон цемент олиб келишини баҳона қилиб, куни билан домино сурасизлар...

Эшмурод Йўлдошевнинг меҳнатсеварлиги, тиришқоқлиги учун қурувчилар ўзларига етакчи қилиб сайлашганда 1955 йилнинг эрта баҳори эди.

— Коллективни сизга ишониб топширяпмиз, ўртоқ Йўлдошев,— деди трестдан келган вакил унинг қўлини сиқиб табриклар экан. — Умидимиз сиздан...

Вакилнинг бу гапи оҳангидан, сизни шунчаки эмас, балки бутун бошли коллективни қолоқликдан олиб чиқиш вазифасини топширяпмиз деган маънони ўқиш қийин эмасди.

Шу куни Эшмурод туни билан мижжа қоқмади. Ишни нимадан бошлаш керак? Бу савол хаёлини бир зум тарк этмасди. Аксига олиб коллектив ҳам тарқоқ, интизом бўш... Ҳар бир кишининг қалбига йўл топиш керак...

Эшмурод деразани ланг очиб юборди. Баҳор эмасми, хонани ёқимли ҳид тўлдирди. Туни билан интизор бўлган фикр муаттар ис билан миясига ёшин каби кириб келгандай бўлди: «Энг муҳими интизомни мустаҳкамлаш зарур. Мана калаванинг учи»...

Тонг отишини камдан-кам киши кузатади. Одатда тонг билан турган кишиларнинг кайфияти чоғ бўлади, омади чопади, бахти кулади, дейишади. Эшмуроднинг ҳам ҳозир дили умуман равшан эди. У илк бор зиммасига юкланган вазифани бажаришга ошиқар, аммо дилининг бир четига «Гапимга қулоқ солишармикан» деган шубҳали ўй ҳам соя ташларди. «Кўпчиликнинг ёши мендан улуғ. Тажрибалари ҳам катта бўлса... Э. йўқ, ахир уларнинг ўзлари мени бригадирликка сайлашди-ку! Бас, шундай экан, нима учун менга қулоқ солишмас экан!..»

Эшмурод шундай ўйлар билан объектга кириб келди. Ҳали ҳеч ким келмабди. Ишга берилиб кетди, Сочилган ғиштларни тўплади, иш жойларини тартибга келтирди.

— Намунча, тонг саҳардан ҳерлаб-пишмасалар, — тепасида ўзича «бригадир мен бўламан» деб юрган Карим ака турарди. — Олтин берармиди, Эшмуродвой. Мана биз ҳам 15 йилдан бери ишлаб ҳеч вақо кўрмадик...

— Кўп ҳам ношукир бўлманг, Карим ака. бошқалардан қаерингиз кам,— ярми ҳазил ярми чинга олди янги бригадир. — Кейин қандай ишлашни ҳам билиш керак. Ишга келдим деб, ярим кунни домино суриб ўтказгандан сўнг, унинг натижаси ҳам нима бўларди!.. Ҳа, айтгандай «Одамнинг қиммати — меҳнатига қараб» деган мақолни эшитмаганмисиз?!.

Бригадирнинг гапидан жаҳли чиққан Карим ака нари кетаркан «Куни-кеча тухумни ёриб чиққани ҳам ақл ўргатади-я!» дея ўзича тўнғиллади.

Карим ака шу куни доминочилар ҳузурига йўламади. Белгиланган ишини икки баравар бажарди.

— Карим акани жин урдими дейман,— нарида ишлаётган Сулаймоннинг овози Эшмуроднинг хаёлини бўлди. — Ғайратлари бугун жуда ҳам бошқача. Бир зум дам олай демайди-я!...

— Ҳой, Сулаймонбек, «Ишлаган — тишлайди» деган принципимизни эшитмаганмисан, — бригадир жавоб қилди унга. — Нормани кимки ошириб бажарса, шуича кўп мукофот пули олади. Карим ака жуда тўғри қиляпти. У кишидан бугундан бошлаб ҳаммамиз ўрнак олишимиз керак...

Эшмурод ҳақиқий ва самимий дил сўзлари билан шу тариқа ҳар бир қурувчининг қалбига йўл топиб борди. «Яхши еўз ҳам, ёмон сўз ҳам бир оғиздан чиқади, — ўғлим, — дерди отаси ёш Эшмуродга. — Кишилар билан доимо самимий муносабатда бўл, дилларини оғритма».

Йўлдош отанинг ўгитлари Эшмуроднинг қулоқлари остида бир умр жаранглаб қолган.

— Бригадамизни комплекслаштириш вақти етди, — деди бир куни коллектив мажлисида бригадир. — Ахир қачонгача бошқа бригадаларни кутиб вақтни бекор ўтказамиз. Ахир ўзимиз бутун бир уйни қўлдан чиқарсак, қандоқ яхши... Бундан ташқари сувоқчилар, бўёқчилар бизларга айб ҳам қўйишолмайди... Одамларга қувонч калитини ўзимиз топширамиз. Нима дейсизлар?

— Маъқул гап...

— Қўшиламиз. Ҳар тарафдан қурувчиларнинг овозлари янгради.

Бригадир энди жўшиб кетди. У ҳам қувонч, ҳам ҳаяжон билан сўзларди:

— Бунинг учун бизда имконият бор, ўртоқлар. Мана Файзи, Муслим, Карим ака ва бошқалар икки-уч касбни билишади. Уларнинг вазифаси ўхшаш касбларни бошқаларга ўргатиш. Эртадан бошлаб устоз ва шогирд бўлиб ишлаймиз...

Бригадир ана шундай ташаббус бошлади. Ишчиларни руҳлантирди, коллективда соғлом муҳитни вужудга келтирди...

Комплекслашган бригаданинг фойдаланишга топшираётган объектлари сони ойлар сайин ортиб борди: маъмурий, маиший бинолар, магазинлар, ясли-боғчалар, қатор-қатор турар жой бинолари... Эҳ-е, уларнинг саноғига етиш қийин. Азаматлар ҳаммасини «яхши» ва «аъло» баҳоларда топширишар, ўнлаб, юзлаб, минглаб кишиларга қувонч ҳадя этишарди.

Учувчилар одатда биринчи парвоз қийин бўлади дейишади. Кўтарилиб олсанг бас, сўнгра бемалол учиб кетаверасан. Коллективнинг парвози ҳам худди илк бор самолёт штурвалига ўтириб, парвоз қилаётган учувчининг ҳолатини эслатарди. Бригада энди ердан кўтарилиб олган. бирин-кетин муваффақият уфқларини ортда қолдириб борарди.

Шавкатли меҳнати, ташаббускорлиги, бригадани қолоқликдан олиб чиқишда жонбозлик кўрсатгани учун Эшмурод 1958 йилда Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. Бу унинг кучига куч, ғайратига ғайрат қўшди. Коллективни янги зафарлар сари чорлади.

Тошкент зилзиласининг оқибати қурувчиларнинг иш кўламини янада кенгайтириб юборди. Э. Йўлдошев бригадаси янги Тошкентни тиклашда ҳақиқий меҳнат намунасини кўрсатди. Шу йили, 1966 йилда бригадир СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Ленин ордени билан мукофотланди.

Шунингдек тўққизинчи беш йилликни зарбдор якунлаган бригаданинг номи трест «Ҳурмат тахтаси»га ёзилди. Коллективнинг икки аъзосига «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қурувчи» деган фахрли унвон берилди. Бу нишон Эшмурод Йўлдошевнинг ҳам кўксини безади.

Киши бахтиёр дамларида баъзан ўтмишини эслайди. Бугун ишдан мамнун қайтган Эшмурод ҳам йўлма-йўл олис болаликни, босиб ўтган ҳаёт йўли, илк орзусини ўйлаб борарди.

Унинг ёшлиги Чирчиқ бўйларида ўтди. Шўх дарё бўйида ўтириб қалдирғочлар ўйинини кузатиш, болалар билан бирга чўмилиш, кўча чангитиб ўйин ўйнаш узоққа чўзилмади. Немис газандаларига қарши адолатли уруш-меҳнат фронтида ҳам ёшларни жасорат кўрсатишга ундарди. Эшмурод ёз бўйи колхозга чиқиб пахта етиштириш учун катталар билан тенг ишлар, қиш кунлари колхоздаги омбор қурилишида усталарга кўмаклашарди. Қурувчи бўлиш орзуси ҳам худди мана шу ердан бошланганди.

Бир куни ғишт терувчи касал бўлиб қолди. Деворни эса битказиш керак. Ёш Эшмурод ўйлаб ўтирмай, андавани қўлига олиб, ишга киришиб кетди. Кун бўйи эгилиб-букилиб деворни тиклади. Унинг ишини кўрган колхоз раиси мақтаб юборди.

— Э, баракалло, Эшбек (уни эркалаб шундай дерди) жуда боплаб юборибсан. Яша, шоввоз... Сени Тошкентдаги 11-фабрика-завод билим юртига ўқишга юбормоқчимиз. Нима дейсан?

— Бўпти, бораман раис амаки...

Билим юртида Эшмурод Файзи Умаров, Ҳожимурод Алимов каби болалар билан тезда дўстлашиб кетди.

Ҳунарли бўлишгач, трестга йўлланма беришди. Ўшанда ёш қурувчилар Тошкент темирйўл вокзалининг орқасидаги «Космос» магазинини бунёд этишда қатнашишганди...

Эшмурод ака хаёл билан уйига етиб келганини ҳам сезмай қолди... Ювиниб, овқатланиб бўлгач телевизор турган хонага чиқди. «Ахборот» программаси давом этарди. Бирдан экранда қурилиш объектлари пайдо бўлди. Диктор қизнинг овози янгради:

«...«Средазтрансстрой» трести 209-қурилиш бошқармасининг Эшмурод Йўлдошев бошлиқ комплекслашган бригада коллективи Н. Злобин методи асосида ишлаб ажойиб ютуқларни қўлга киритмоқда. Қурувчилар куни-кеча ўнинчи беш йиллик топшириғини муддатидан илгари адо этишиб, Венгер кўчасида 48 квартирали турар жой биносини ҳамшаҳарларимизга ҳадя этишди...»

— Ажойиб касбингиз бор-да, дадаси,— Мана яна шунча оилага қувонч улашибсизлар — деди, рафиқаси қувониб...

Эшмурод ака жилмайганича диванга ёнбошлади. Унинг бу жилмайишидан ўз касбидан, қилаётган меҳнатидан чексиз қониқиш ҳиссини сезиш қийин эмасди. Унинг хаёлида эртанги кун режалари кезиб юрарди...

Тўхтамурод ТОШЕВ.

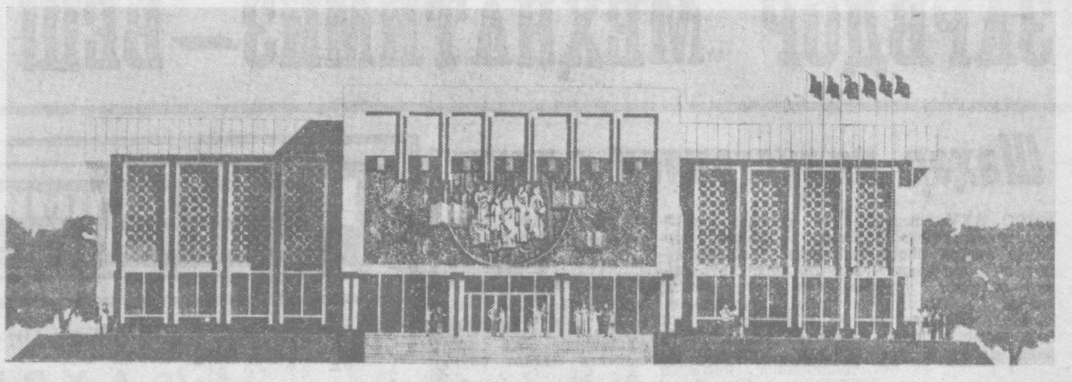

Тошкент келажакка одимламоқда

ШАҲАРСОЗЛАР СОВЕТИ КЕНГАШИДАН

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети архитектура-планлаштириш Бош бошқармаси шаҳарсозлар Советининг навбатдаги йиғилишида «Ташгипрогор», «ТашНИИПИгенплан» ва «ТашЗНИИЭП» лойиҳа институтларида тайёрланган, тез орада қуриш мўлжалланган лойиҳалар муҳокама этилди. Уларнинг айримлари хусусида сўзлаб, экспертлар ва Совет аъзоларининг баҳоси билан сизларни таништирмоқчимиз.

Ўқитувчилар уйи

Республика Маориф министрлигининг буюртмасига кўра Тошкентда Ўқитувчилар уйи қад кўтаради. У Ўзбекистон кўчасида метрополитен алоқа тармоғининг биноси ёнида қурилади. Шимолий томондан у марказий шаҳар парки билан туташиб кетади. Тўғрироғи, биз сўз юритмоқчи бўлган уй сокин, кўкаламзор салқин паркнинг ичида бўлади. Ўзбекистон кўчаси томонидан эса у сув ҳавзаси билан чегараланади. Бино бу атрофда қад кўтарадиган ёш техник ва натуралистларнинг станцияси, шунингдек, туристлар станцияси ва бошқа бинолар билан яхлит архитектурик ансамблни ташкил этади. Уларнинг барчаси бир бутун архитектурик комплекс сифатида қад кўтаради.

Ўқитувчилар уйи биноси бу ерда қад кўтарадиган комплексларнинг энг марказий объекти сифатида ҳар томонлама ва ҳаққоний муҳокама этилди. Лойиҳа шаҳарсозлар Совети йиғилишида иштирок этаётган меъморлар ва инженерлар томонидан юксак баҳоланди. Шу билан бирга, лойиҳанинг айрим деталлари, жумладан бу территорияда қад кўтарадиган айрим объектлар, бу ердан оқиб ўтадиган ариқ масаласи хусусида бир қатор фикрлар билдирилди. Лойиҳа авторлари бу таклифларни албатта инобатга олишларини айтишди.

Юқоридаги суратда бинонинг бош фасади акс эттирилган. Иншоотга кираверишда катта ҳажмдаги монументал панно борлигини, унинг икки томонида эса жимжимадор панжарага ўхшаш офтобдан ҳимоя қурилмалари мавжудлигини, алюминдан тайёрланган витражларни кўриб турибсиз. Лойиҳа авторлари бинонинг ички ва ташқи томонини безашда гранит ва мармардан унумли фойдаланиш ғоясини илгари сурмоқда. Уйнинг остки қисмлари қизил мармар билан жилоланади.

Иншоот уч қаватлидир. Биринчи қаватда вестибюль, гардеробхона, кўргазмалар зали, хизмат хоналари, санитария тармоқлари жойлашади. Иккинчи қаватда 500 кишилик универсал зал, кутубхона, тўгарак машғулотларини ўтказиш учун кутубхоналар мавжуд этилади. Учинчи қаватда асосан клуб хоналари ташкил этилади. Ўқитувчилар уйи конструктив жиҳатдан синчли панелли иншоотдир. У заводда тайёрланадиган конструкциялардан бунёд этилади.

Муҳокама қатнашчилари бино атрофини ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш масалалари хусусида ҳам тўхталиб ўтишди. Территориянинг 30 процента кўкаламзор зонадан иборат бўлади.

Шаҳарсозлар Совети кенгашининг қатнашчилари «Ташгипрогор» институтининг лойиҳалар бош архитектори В. Алексеенко бошчилигидаги меъморлар яратган Ўқитувчилар уйи биноси катта масъулият ва ижодий изланишнинг самараси эканлигини қайд этиб ўтишди.

Юнусобод учун мактаб

Ўзбекистон ССР Қурилиш ишлари бўйича Давлат комитети бир хил типдаги лойиҳалар бўйича иншоотлар қуришда баъзида лойиҳачиларга имтиёзлар ҳам беряпти. Шу жиҳатдан Юнусобод массивида қад кўтарадиган турар жой бинолари орасида қуриш мўлжалланган мактаб биносини бошқача лойиҳада бунёд этишга аҳд қилинди. Объект учун бир ярим гектар майдон ажратилган.

Бу муҳим вазифа «Ташгипрогор» институтининг Г. Гутникова бошчилигидаги меъморлар группасига топширилган эди. Лойиҳа бош архитектори иншоотнинг архитектурик планлаштирилиши ва конструктив ечимлари, бинонинг пардози, теварак-атрофини ободонлаштириш масалалари хусусида сўзлаб берди. Меъморлар ўқув-тарбия ишларини тўрт қаватли иншоотда олиб борилиши учун шарт-шароитлар яратишган. Авторлар бундан бир неча йиллар мукаддам қурилган мактаб иншоотларига ўхшаган ҳолда, бироқ, уларни қайтармасдан, аксинча ижодий равишда ривожлантириб, янги лойиҳа яратишган. Улар лойиҳа устидан олиб борган изланишларида меъморчилик ва қурилиш ишларидаги сўнгги ютуқлардан унумли фойдаланишган.

Маълумки ҳозирги пайтда мактаб бинолари бир неча алоҳида ўқув корпуслари, устахоналар ва бошқа блоклардан иборат бўлган бир ёки икки қаватли қилиб қурилмоқда. Албатта бундай усулда иншоот қурилганда бир қатор ижобий хусусиятлар намоён этилади. Бироқ, бундай комплекслар бир қатор камчиликлардан ҳам холи эмаслигини тажриба кўрсатмоқда. Биринчи навбатда ўқув хоналарини турли корпусларда жойлашганлиги сабабли мактаб маъмурияти ўқув-тарбия ишлари, педагогик коллективлар ва ўқувчилар оммаси устидан раҳбарлик қилишга қийналиб қолишяпти. Шунинг учун ҳозирга келиб, аввалгидек бир умумий даҳлизга эга бўлган икки томонида синф хоналари мавжуд этилган мактаблар қурсак қандай бўларкин, деб ўйлаб қолинди.

Янги лойиҳа худди ана шу туфайли шаҳарсозлар Совети томонидан маъқулланди. Лойиҳачилар бинонинг асосий композицион маркази қилиб мажлислар ва спорт заллари биноларини олишган. Бу залларнинг атрофларида эса ўқув ва бошқа хоналар мавжуд бўлади. Бинонинг остки қаватида ошхонанинг омборхонаси ва шу каби хоналар жойлашади.

Ошхона биринчи қаватда ташкил этилган. Биринчи қаватда учта устахона, ашула синфи, кутубхона, маъмурият бўлади. Бошқа қаватларда синф хоналари жойлашади. Ҳар бир қаватда ўқитувчилар учун битта хона ажратилган.

Мажлислар ва спорт заллари бир қаватлидир. Уларнинг томида «жонли бурчак» ёки боғ ташкил қилса ҳам бўлади.

Йиғилиш қатнашчилари лойиҳа авторларининг эътиборини коридорлар яхши ёритилмаганлигига, офтобдан ҳимоя воситаларини бинонинг жануб томонида қуриш кераклигига ва бошқа масалаларга ҳам қаратишди.

И. АХМЕТОВ.

ВАҚТДАН ЎЗИБ

Тошкент шаҳри қурилиши Бош бошқармасига қарашли 6-қурилиш трестининг 32-қурилиш бошқармаси коллективи ўтган йили жуда яхши меҳнат қилди. Йиллик планни муддатидан бир неча ҳафта илгари адо этиб, янги йилни 1979 йилнинг март ойи ҳисобига ишлаш билан кутиб олди. Бунга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Злобиннинг бригада пудрати методи бўйича ишлаётган Т. Мағдиев, С. Коготов, А. Толмачов бошлиқ бригадаларнинг азаматлари катта ҳисса қўшишди.

Бошқарма бинокорлари янги йилнинг дастлабки кунларида ҳам юқори сифат ва суръатга эришишяпти. Коллектив бу йил 6,6 миллион сўмлик пудрат ишларини амалга оширишга, кўплаб турар жойлар, маданий-маиший объектлар қурилишини тугаллаб фойдаланишга топширишга аҳд қилишган.

Қ. ОЧИЛОВ,

«Главташкентстрой»га қарашли 6-қурилиш тресги 32-қурилиш бошқармасининг бетончиси.

Тошкент оқшомида босилгандан кейин

«ДИЛНИ ҲИЖИЛ ҚИЛИБ»

Газетанинг ўтган йили 27 октябрь сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган материалда баъзан автобусларнинг рейсга тозаланмай, ифлос ҳолда чиқиши қайд этилган эди. Пассажир автотранспорти ишлаб чиқариш бош бошқармасидан олинган жавобда кўрсатилишича, газета материали кўпинча автобуслар ифлос чиқаётган 18-парк коллективи ўртасида муҳокама қилинди. Парк территориясини ва автобусларни озода тутиш чоралари кўрилди. Нуқсонга барҳам берилди.

«МАССИВДАГИ ТАРТИБСИЗЛИК»

Шу сарлавҳа остида ўтган йили 20 октябрда босилган материалда ТошМИ массиви территориясидаги тартибсизликлар танқид қилинган эди.

Собир Раҳимов район ижроия комитетидан олинган жавобда кўрсатилишича газета танқиди тўғрилиги эътироф этилади. Массивни тартибга келтириш учун ахлат уюмлари ётган жойлар ғозаланиб, тоза тупроқ ётқизилди, дарахт кўчатлари ўтқазилди. Эски будкалар олиб ташланди. Сув тармоқлари учун лотоклар нормал иситиш масалалари ҳам кўриб чиқилди. Барча нуқсонларни бартараф этиш учун конкрет чора-тадбирлар кўрилмоқда.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР БЕРАДИЛАР

Жамоатчилик тазйиқи билан

МАДРИД. Мадридда чиқадиган «Паис» ва «Информасьонес» газеталарининг хабар беришича, АҚШнинг Рот (Кадис) ҳарбий денгиз базасида жойлашган ва ядро қуролига эга бўлган Америка сув ости кемалари олиб чиқиб кетила бошланди.

Мамлакат жамоатчилиги Америка ядро қуролининг мамлакат территориясида бўлишига қарши кўп йиллардан буён актив кураш олиб борди ва бу ҳолни Испаниянинг осойишталигига таҳдид қилувчи реал хавф деб ҳисоблади. 1976 йил январь ойида Мадридда Испания билан Америка ўртасида имзоланган шартномада, жумладан, ядровий қалпоғи бўлган «Поларис» ва «Посейдон» ракеталари билан қуролланган сув ости кемаларини шу йилнинг январидан бошлаб олиб чиқиб кетиш кўзда тутилади.

Ҳозирги Италиянинг асосий проблемаси — ишсизлик ёшлар зиммасига оғир юк бўлиб тушмоқда. Ўткир иқтисодий ва ижтимоий таназзул йигит ва қизларда иш топиш умидини пучга чиқарди. Айниқса мактаб ва олий ўқув юртларини тугаллаган ёшларга иш топиш жуда қийин.

СУРАТДА: ёшларнинг меҳнат қилиш ҳуқуқи таъминланишини талаб қилувчи Рим кўчаларидаги намойиши.

ТАСС фотохроникаси.

СОЦИАЛ ПРОБЛЕМА

ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг катта ёшдаги аҳолиси ўртасида саводсизликни тугатиш сира кечиктирмай ҳал этишни талаб қилаётган муҳим социал проблема бўлиб қолди. Матбуотда эълон қилинган расмий маълумотларга кўра, Ҳиндистон пойтахтида истиқомат қилаётган 15 ёшдан тортиб то 35 ёшгача бўлган 750 мингдан кўпроқ киши ўқиш ва ёзишни билмайди. Саводсизликка қарши кураш юзасидан бутун мамлакатда ўтказилаётган беш йиллик программа асосида Деҳлида 2 мингта умумий таълим марказини очишга қарор қилинди. Бу йил ана шу марказларда 125 минг киши ўқийди.

МАДРИД АҲОЛИСИ

МАДРИД. Мадрид аҳолиси ўтган 1978 йилда 33 минг 260 кишига кўпайиб, ҳозирги вақтда 3 миллион 355 минг 720 кишига етди. Миллий статистика институтининг маълумотларига қараганда, Испания пойтахтида хотин-қизлар сони эркакларга қараганда 118 минг кўп.

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Э. ШОРАҲМЕДОВ: Ҳурматли редакция! Айтингчи, корхона ва ташкилотларда ишлаётган ишчи ёки хизматчилар касал бўлиб қолсалар, уларга қанча вақт нафақа берилади?

Жавоб: Корхона ва ташкилотларда меҳнат қилаётган ишчи ёки хизматчи агар у касал бўлиб қолса, беморнинг даволаниши учун зарур вақтнинг ҳаммасига нафақа тўланади. Ходимнинг меҳнат қобилияти тиклангунча ёки бемор ВТЭК қарори билан инвалидликка чиққунича унга нафақа берилади. Касаллик туфайли бериладиган нафақа кўп деганда қаторасига икки ой ва календарь йилда кўп деганда уч ой тўланиши мумкин. Лекин шуни айтиш кераккки, ишлаётган инвалид меҳнат процессида бахтсизликка учраб ёки касбий касаллик сабабли меҳнат қобилиятини вақтинча йўқотган бўлса, нафақаси соғайгунча ёки янги касаллик учун инвалидликнинг бошқа группасига кўчирилгунча берилади.

* * *

С. АБДУРАҲИМОВА: Ташкилотлар учун ҳар хил ён дафтарлар, гувоҳномаларни қаерда тайёрлатса бўлади. Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Шаҳримиздаги 3-босмахонада корхона ва ташкилотларнинг ана шундай буюртмалари бажарилади. Бу ерда ён дафтарлар, гувоҳномалар, папкалар тайёрланади ва бошқа буюртмалар бажарилади. Бу босмахона Радиальний проездидаги 10-уйда жойлашган. Қўшимча маълумотларни 48-34-91, 48-06-55 рақамли телефонлардан билиб олишингиз мумкин.

* * *

П. РАҲМОНОВ: Мени бир масала қизиқтиради: агар ишчи ёки хизматчи навбатдаги меҳнат отпускаси пайтида касал бўлиб қолса уларга қандай миқдорда нафақа тўланади?

Жавоб: Навбатдаги меҳнат отпускаси пайтида касал бўлиб қолган ишчи ва хизматчиларга уларнинг касаба союз аъзолиги стажига қараб ҳақ тўланади. Отпуска эса узайтирилиши ёки бошқа пайтга кўчирилиши мумкин.

* * *

Н. КАРИМОВ: Шаҳримизда транзисторли приёмникларни ремонт қиладиган устахоналар борми? Уларнинг адресини берсангиз.

Жавоб: Транзисторли приёмникларни ремонт қиладиган шаҳардаги энг катта устахона шаҳримизнинг Чилонзор районидаги Пионер кўчасининг 27-уйига жойлашган. Бундан ташқари Ленин районидаги телеателье қошида ва «Марказ— 7» кварталидаги «Транзистор» салонида транзисторли приёмникларнинг ремонт ишлари бажарилади.

* * *

Ю. САМАДОВ: Айтингчи, кўчаларимиздаги транспорт қатнови тиғиз бўлган жойлардаги ҳаракатни нормаллаштириб турувчи светофор биринчи бўлиб қаерда ихтиро қилинган. Тошкентда светофордан қачондан бери фойдаланила бошлаган?

Жавоб: 1861 йили Англияда светофор ихтиро этилди ва у биринчи бор Лондонда ўрнатилди. Бу светофор бир «кўзли» бўлган, кечалари эса керосин лампа ёрдамида ишлаган. Тошкентда 1950 йилдан светофордан фойдаланила бошланган. У шаҳримизнинг Ленин ва «Правда Востока» кўчалари чорраҳасида ўрнатилган эди.

* * *

К. ҲАСАНОВ: Спортнинг самбо тури билан шуғулланиш орзусидаман. Спортнинг шу турини ўргатадиган бирор мактаб борми?

Жавоб: Пойтахтимизнинг Сергели районида махсус спорт мактаби бор. Бу мактабда спортнинг Сиз севган турини ҳам ўрганиш мумкин. Лекин бу ерга мурожаат қилишдан олдин Сиз ўз соғлиғингизни текширтиришингиз, бу ҳақда врачларнинг медицина хулосасига эга бўлишингиз керак.

ШЕЪРИЯТ ОҚШОМИ

ҲАБИБИЙ,

Ўзбекистон халқ шоири.

Мурабба

Азизим ҳурмати кам бўлмас асло,
Алифдек қомати ҳам бўлмас асло,
Ширин дамдан бўлак дам бўлмас асло,
Бошида коҳишу ғам бўлмас асло.

Ҳамиша яхшиларга бўлди улфат
Ватан аҳли дегайлар сенга раҳмат,
Дилида бордур ўртоғларга ҳурмат,
Кўзида қатра ҳам нам бўлмас асло.

Гапирди тўтилар сўз танлаб олди,
Мукаммал жумла-жумла ичга солди
Кўриб кўплар кулиб ҳайратда қолди,
Гапирган бирла одам бўлмас асло.

Тўлин ойдек юзи нуроний порлоқ,
Қилиб касби ҳаво айланди гул боғ,
Йўлида кўргали эл эрди муштоқ,
Кўролмас кимса хуррам бўлмас асло.

Ҳабибий фахр этарлик дилбарим бор,
Мени содиқ кўриб бўлди вафодор,
Билимдон, оқила, танноза, ҳушёр,
Билимсизларга маҳрам бўлмас асло.

Томошо қил

Қаро тош қадрини бир ўйла гавҳарни томошо қил.
Боқиб фан қудратига, заргару зарни томошо қил,
Баробар бўлмас инсон фарқ этар бир-бирлари бирла,
Билимсизлар бирла ҳар жойда, сарварни томошо қил.
Киши майдонга кирса қаҳрамонман деб, қадам ташлаб,
Кими жангларда ғолиб бўлди, бўлди лашкарни
томошо қил.

Келур мажлисга меҳнаткаш бари, сўз устаси тайёр,
Чиқар мақсудларим сўзлашга, минбарни томошо қил.

Юриб кўк узра тинмай посибонлик айлаб инсонга,
Азиз бошингдаги моҳи мунавварни томошо қил.

Садоқат бирла ҳар ким юрса ишлаб, яхши ниятда,
Зафар йўл бошлағай ҳар жойда, раҳбарни томошо қил.

Ҳавода қуш каби парвоз этиб учгай бани одам,
Ҳабибий офарин деб, бол ила парни томошо қил.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

• Буни ҳамма билиши керак

ОВҚАТНИ ОБИ-ТОБИДА ИСТЕЪМОЛ ҚИЛИНГ

Эрталаб, тушда ёки кечқурун дастурхон атрофига ўтиришимиз билан турли-туман тайёр таомлар истеъмолга қўйилади. Чой ва овқатларни қайноқ ҳолда истеъмол қилиш фойдалими ёки зарарлими? Текширишлар шуни кўрсатмоқдаки, овқатни қайноқ ҳолда истеъмол қилиш инсон саломатлигига зарар етказади. Жуда иссиқ ҳолда қабул қилинган овқат нозик тузилган қорин деворчаларига, тўғрироғи ундаги нерв учларига ўта кучли таъсир кўрсатади, натижада оғир ҳароратли шок чақириши мумкин. Одам истеъмол қилаётган суюқ овқатнинг ҳарорати 70 даража бўлса қоринга борганида унинг ҳарорати фақат 20 даражагача пасайиши мумкин.

Кўпчилик қариялар, ҳатто ёшлар ҳам буғи чиқиб турган қайноқ чойни пуфлаб, қултумлаб зўрга ичишади, ўта қайноқ ичиб юборишганда ҳатто ҳўлқалари куйиб, кўзларидан ёш чиқиб кетади. Бу эса нозик аъзоларга— оғиз бўшлиғи, қизил ўнгач ва меъдага ёмон таъсир кўрсатади. Организмнинг ана шу аъзоларида учрайдиган турли хил касалликларнинг келиб чиқишида чой ва овқатларни сурункали қайноқ ҳолда ичишнинг таъсири борлигини шифокор олимлар аниқлашган.

Овқатларни қайноқ ёки ўта иссиқ ҳолда истеъмол қилиш зарарлидир. Лекин бу гаплардан, овқатни совутиб ейиш керак экан, деган хулоса чиқмайди, балки овқатни илиқ-иссиқ ҳолда, оғиз бўшлиғи, қизил ўнгач ва меъданинг нозик шиллиқ пардаларига зарар қилмайдиган даражада халқ ибораси билан айтганда оби-тобида ейиш керак.

Совуқ ҳолда истеъмол қилинган овқат маҳсулотлари организм учун унча зарар қилмайди. Масалан, куз ва қиш фаслларида совуқ ҳаводан нафас олсак ҳам ҳеч қандай кўнгилсизликни сезмаймиз. Одам меъдасининг ажойиб хусусиятларидан бири — унинг паст ҳарорат таъсирига чидамлилигидир. Масалан истеъмол қилинган 100— 125 грамм мороженое ҳам камдан-кам ҳоллардагина меъда ҳароратини 15 даражагача пасайтириши мумкин, бундай ҳол содир бўлганда ҳам икки минутдан ортиқ давом этмайди. Бундай ҳолларда меъдадаги ҳарорат 20 — 30 даражадан паст бўлмайди. Умуман, меъда ичиладиган совуқ сув ёки мороженое ўртасидаги ҳарорат тафовутини сезмайди.

Баъзи кишилар ангина— томоқ оғриғи билан касалланишларини кўпинча совуқ сув ёки мороженое истеъмол қилишдан деб ўйлашади. Бундай кишилар, томоғим оғрийди, деб мороженое ейишмайди, совуқ сув ичишмайди. Ваҳоланки, булар ангина билан оғришда фақат иккинчи даражали, механик таъсир этувчи воситалардир. Чунки, ангина билан касалланишда организмнинг умумий қаршилик кўрсатиш қобилияти пасайиши, оғиз-томоқ тозалиги талабларига амал қилмаслик, касалланган тишлар кавагида турли хил касалликларни чақирувчи микробларнинг бўлиши ва бошқалар асосий сабабчилар ҳисобланади. Ангина билан оғримаслик учун киши ўз организмини чиниқтириши, тишларининг соғлом бўлишини доим назорат қилиши, оғиз гигиенасига риоя қилиши керак.

Москва шаҳри аҳолиси ўртасида шифокорлар қизиқ бир кузатиш олиб боришди. Мороженоени сурункали истеъмол қилувчилар ўртасида ангина билан оғриганлар озми-кўплигини текширишди. Маълумки, москваликлар тўйимли ва фойдали овқат маҳсулоти ҳисобланган мороженоени йилнинг ҳамма фаслларида ҳам истеъмол қилаверишади. Шифокорларнинг кузатишларидан шу нарса аниқландики, ангина билан касалланиш ҳоллари мороженоени сурункали қабул қилишга одатланганларга қараганда уни гоҳ-гоҳида истеъмол қилувчилар ўртасида тез-тез учраши маълум бўлди. Демак, мороженоени мунтазам истеъмол қилишга одатланиш томоқ касалликларига қарши чиниқиш воситаларидан бири десак муболаға бўлмаса керак.

Хулоса қилиб айтмоқчимизки, тайёр овқат маҳсулотларини ўта қайноқ ҳолда истеъмол қилишга одатланиш саломатлик учун зарарлидир. Турли хил тайёр овқат маҳсулотларини илиқ-иссиқ ҳолда, шошмай истеъмол қилишга одатланиш ва бу яхши одатга болаларимизни ҳам ўргатишимиз яхши натижалар беришини унутманг. Халқимиз ўртасида ҳам овқатни иссиқ ҳолда истеъмол қилишнинг зарарли эканлиги тўғрисида жуда кўп мисоллар бор. Масалан, ҳурматли онахонларимиз хамирли овқат қилсалар, таом тайёр бўлгандан кейин қозон тагидаги ўтни олиб, овқатни бир оз вақт сузмай турадилар. Улардан: «Нега овқатингизни сузмаяпсиз?» деб сўрасангиз: «Хамир овқатнинг шундай ирими бор» дейишади. Бу «ирим»нинг тагида ҳикмат бор. Овқат дам еб, бир оз совийди, лаганга сузиб олиб кирилганда ейишга жуда оби-тобида бўлади. Демак, ҳар нарсанинг меъёри бўлгани каби овқатни «қайноқ» истеъмол қилишнинг ҳам ўз меъёри бор экан.

А. ТОҲИРИЙ,
Ўрта Осиё педиатрия медицина институтининг ассистенти, медицина фанлари кандидати.

Киров районидаги 5-стоматология поликлиникаси замонавий медицина приборлари билан жиҳозланган. Тошкент врачлар малакасини ошириш институтининг кафедраси ҳам шу ерда ишлаб турибди.

СУРАТДА: поликлиника хирургия бўлимининг бўлим бошлиғи Н. С. Содиқов амбулатория операциясига консультантлик қилмоқда.

В. Таран фотоси.

● СЎРАГАН ЭКАНСИЗ...

БОЛА ҚАМҚУВВАТ БЎЛСА...

«Ҳурматли редакция! Камқувват, нимжон болаларга балиқ мойи жуда фойдали дейишади. Илтимос, балиқ мойининг шифобахш томонлари, уни болага қандай ичириш лозимлиги ҳақида маълумот берсангиз.

К. ХЎЖАЕВА,
2-Қорақамиш массивида истиқомат қилувчи она».

«А» ва «Д» витаминларига бой балиқ мойининг саломатликка фойдаси катта. Айниқса, рахит касаллиги билан оғриган ёки оғир юқумли касалликлардан янги тузалган, камқувват болаларга балиқ мойи ичириш зарур. Лекин, жигар касали билан оғриган, ошқозон ости бези, ошқозон функциялари бузилган болаларга балиқ мойи бериш ярамайди.

Баъзи болалар балиқ мойини бемалол ичади, баъзилари эса унинг ҳидиданоқ кўнгли беҳузур бўлади. Шунинг учун балиқ мойини овқатланишдан кейин икки соат ўтгач, навбатдаги овқатланишдан икки соат олдин ичириш керак. Чунки, ошқозонга борган балиқ мойи меъда ширасининг ҳосил бўлишига ҳалал беради ва бола иштаҳасини бўғиб қўяди. Овқатлангандан икки соат ўтгач истеъмол қилинган балиқ мойи ошқозонда тўхтамай, ҳазм қилинган овқат билан ўн икки бармоқли ичакка ўтиб ўзлаштирилади.

Балиқ мойини совутилган қора кофе билан қўшиб ичирилса ҳиди ва таъми унчалик сезилмайди.

Балиқ мойининг қанча ичирилиши боланинг ёши ва саломатлигига боғлиқ. Буни яхшиси врач белгилаб бергани маъқул.

● Ҳар тўғрида

«АПТЕКА» СЎЗИНИНГ МАЪНОСИ

«Аптека» сўзи грекча бўлиб, омбор деган маънони билдиради. Қадимги Юнонистон ва Римда дори, китоб, вино сақланадиган омборни шундай аташган. Машҳур юнон врачи Гален ўзининг китоблар коллекциясини ҳам аптека деб юритган.

ОДАМ НАФАС ОЛГАНДА

Киши осойишта ҳолатда бир минутда 16 — 20 марта нафас олиб, нафас чиқаради. Ҳар гал 500 куб сантиметрга яқин ҳаво олади ва ҳаво чиқаради.

ИЛОН ЗАҲАРИГА ҚАРШИ...

Илон чаққанга қарши зардоб биринчи марта ўтган асрнинг охирида (1899 йили) Бразилиянинг Сан-Паулу шаҳридаги Бутантан институтида олинган. Ҳозирги вақтда бу ер дунёда энг катта заҳарли илонларни ўрганиш ва заҳар олиш марказига айланган. Бразилиянинг турли бурчакларидан бу ерга ҳар йили 12,5 мингга яқин илон тутиб келтирилади.

САРИЁҒНИНГ ХОСИЯТИ

Сариёғ калориялилиги жиҳатидан барча ёғлар ичида биринчи ўринда туради, муҳими у организмга бутунлай сингиб кетади. Сариёғда А, Д, Е каби организм учун муҳим витаминлар кўп бўлади.

Т. ҚАИПБЕРГЕНОВ

ГУМРОҲЛАР

Романдан боблар

— У гаплар сув бўйида бўлган эди.

— Мен ҳали ҳам ўша Гулзебоман.

Эрназар истеҳзоли жилмайиб қўйди.

— Аёллар мушук мижоз бўлишади. Овқат еса кўзини юмади-да, тўйганидан кейин оғзини оёғи билан артиб, ҳеч нарса кўрмагандай, хуриллаб ўтираверади.

— Эрназар, нима қиламан десанг ўзинг биласан. Мен сен учун баъзи нарсалар қоронғи бўлиб қолмасин учун, очиқ гаплашгани келган эдим. Мен энди ўшандаги қизалоқ эмасман. Ўшандан бери қуёш неча марталаб чиқиб, неча марталаб ботди. Амударё Оролга қанча-қанча қуйқа сувларни олиб бориб қуйди. — У бир нафас жим бўлиб қолди-да, кейин яна давом этди. — Бошлаган йигитларнинг айтган йўлингдан юрмагани овулда дув-дув гап бўлиб кетди. Сен ор-номусли йигит эдинг, шунинг учун олдингга келдим. Сен энг аввал мени тушуниб ол. Ана ўшандан кейингина менинг сенга муносабатим қанақалиги, бошқаларнинг сенга бўлган ишончлари қай даражада, шулар тўғрисида бир ўйлаб кўрарсан.

— Ҳориб-чарчаб кетган Олакўз деворга суянганича пешанасини офтобга тутиб, чўнқайди.

— Гапиравер.

—...Ўзингнинг хабаринг бор, мен отқўшчилар авлодидан бўламан. Бийлар менинг боболаримни «халқим» деб атаган. Онам бойкиш менинг ночорлигимга қарамай, элнинг атоқли кишисига хизмат қилгин, деб тайинлаган эди. Онам бечоранинг насиҳатларига жимгина қулоқ солиб ўтирсам ҳам ичимдан унинг бу гапларига қўшилмасдим. Кейин ҳаммасини эсимдан чиқариб юбордим. Улғайиб, вояга етганимдан кейин онамнинг насиҳатларини эсладим. Бир курашда сенинг ғолиб бўлганингнинг гувоҳи бўлдим. Ана ўшанда сенга хизмат қилай деб кўнглимга тугиб қўйдим. Бора-бора сени қани энди бу йигит ёлғиз ўзимники бўлса, деган фикр миямга мустаҳкам жо бўлиб қолди. Сенинг кўзингга тушишга ҳаракат қилдим. Охири ёлғиз ўзинг денгиз бўйига чиқдинг. Мен сенга сездирмай кетингдан эргашиб бориб, қамиш орасига яширindim. Мунгли қўшиқ айтиб, чанговуз чертдим. Эътибор бермадинг. Ахир бўлмаганидан кейин ўзимни сувга отдим. Шунда сувга чўкиб кетаётган бир етимга раҳминг келиб, сен ҳам ўзингни сувга ташладинг. Етимнинг кўрмаган азоби борми? Мен мунақа совуқ сувга неча марталаб шўнғиб, чиниқиб кетганман. Сен менга етиб олгунингча неча марта сувнинг тагига кетиб, неча марта юзига қалқиб чиқдим. Аниқ ушлаганингни билиб, хурсандлигимдан хушимдан кетдим. Сен мени қирғоққа олиб чиқиб устимдаги ҳўл кўйлагимни ечдинг-да, танамни кўриб хушингдан айрилиб қолдинг. Силаб-сийпаладинг, кейин ўпдинг. Ҳатто оч қашқирдай менга ташландинг. Мен болалигимга бориб, сенинг бу хатти-ҳаракатларингдан ўзимда йўқ хурсанд бўлдим. — Унинг овози қалтираб, бора-бора сўниб бораётган ўтга ўхшаб қолди. — ... Шундан кейин сенда менга нисбатан эркакларга хос қизиқишдан бўлак ҳеч нарса уйғонмади. Аммо мен бунга чидолмадим. Ҳеч бўлмаса қорангни, босган изларингни кўриб юрай деб овулингга кўчиб келдим. Болалигимни қара. Ўшанда ҳар тонг туриб, Робия бибига ўлим тилар эдим. Афсуски, сени зиндонга ташлашди. Ўшанда мен худодан укам билан ўзимга умр тиламадим, сени зиндондан тезроқ халос қилишини тиладим. Зиндондан қутулиб ҳам келдинг. Мен сен билан учрашишга, суҳбатлашишга ошиқдим. Дилимга мустаҳкам жо қилиб олган баъзи андишаларимга жавоб олиш учун қанча саволлар тайёрлаб қўйган эдим. Сенга ўша саволларимдан учтасинигина бериб улгурдим. Аммо ўша куни кечқурун кетимдан сув бўйига бординг-да, яна болалигимдан фойдаландинг. Вой, яхшиси, гапирмай қўя қолай, эсласам кўзимга ёш келади. Сен мени тушунмай, шундан қутулиб қўя қолай деб, юрагимга ханжар уриб, Сержонбойга тегишимга розилик билдириб кетдинг. Аввалига сен розилик берганинг учун қари бойга тегсам тегақолаймикан, деб ўйладим. Аммо бу ўйимга юрагим бўйсунмади. Сен бўлсанг яна Хивага кетган эдинг. Сени излаб топишга қарор қилдим. Таваккал деб бойнинг катта хотини билан маслаҳатлашдим. У мендан тезроқ қутилишни ўйлаган бўлса керак, эшигидаги хизматкори Рўзматни ёнимга қўшди. Рўзмат одамгарчилик, кишига меҳрибон, номусли йигит эди. Менга ҳеч нарса деган эмас. Аммо унинг ўзини тутишига қараганда, бойнинг катта хотини унга «Гулзебо сени яхши кўради», деб айтган бўлса керак. Мен ҳам ростини айтмай қўя қолдим. Уни нега Хивага қараб бошлаётганимни оқлаш мақсадида «Эрназар оғадан рухсат олайлик» дедим, холос. Бечора Рўзмат сени орқаваротдан жуда яхши кўрар экан, гапимга ишониб, тезроқ сенга етиб олишга шошилди. Хивага яқинлашиб қолганимизда, бир туп қайрағочнинг тагида дам олиб ўтирганимизда кетимиздан қувлаб келаётган Сержонбой билан Мовлон сариқ топиб етиб келиб қолишди. Қўрққанимдан дардов Рўзматнинг пинжига тиқилдим. Бойнинг кўнгли қолармикан деган умидда Рўзматнинг юзидан ўпдим, ундан ҳам мени ўп деб илтимос қилдим. У мени қучоқлаб бағрига босди-да, «Қўрқма, жоним, ўлсам ўламанки, сени ҳеч кимга бермайман» деди... Шу орада анча тортишув бўлди, Рўзмат бўш келмади. Шундан кейин улар бизларни ҳайдаб бир жаллодга кўрсатишди. Бой уялмай «Менинг хотинимни манови яланг оёқ олиб қочди» деб шикоят қила бошлаган эди. Рўзмат бошимга кўксини босиб туриб, «Кароматли хон одами, ёрдам беринг, бизлар бир-биримизни бир умрга яхши кўрамиз, сира ҳам айирмангиз», деди. Жаллод унинг бир ўзига ишонмаса керак, деган ўй билан мен ҳам «Оғалар, бизларни айирманглар», деб йиғламсирадим. Қолгани ўзингга маълум. Бечора йигит мен учун ўлиб кетди. Мен бахти қаро унинг ўлимига сабаб бўлиб, ўзим тирик қолдим. Бой уйига олиб келганидан кейин эркак бўлгиси келиб, ўт олдиришга кўп ҳаракат қилди. Аммо барибир олдиролмади. Мени аллакимлардан қизғаниб, қўрқитмоқчи бўлиб, кўз олдимда ойболтасини эговлаб ўтириш одатини чиқарди. У ҳар гал шундай қилганида аъзойи баданимга қалтироқ туриб кетади, аммо иложим қанча, сени зора келиб қутқариб кетса, деган умидда кутиб юравердим. Ўшандай умидлар билан юрганимда сен пайдо бўлдинг. Деворга суяниб турганимда нима деб кетганингни ўзинг биласан. Сендан жаҳлим чиқди. Сендан ўч олиш учун сенга бўлган муҳаббатимга хиёнат қилишга қарор қилдим. Рустамни айлантирдим. У ҳеч нарсага тушунмас эди. Айтганларимга ишониб, бой Хивага кетган куни кечаси ёнимга кирипти. Уйғотмапти ҳам. Бойнинг уйига келганимдан бери биринчи марта қаттиқ ухлашим эди. Уйғониб ёнимга қарасам, Рустам ётипти, ҳовлиқиб тепасига энгашсам, қоп-қора қонига белашиб ётипти. Боши бўйнидан узилган, менга таниш ойболта тепасида қони билан турипти. Бу бало ҳойнаҳой бойдан келган бўлса керак, Рустамни ўлдириб, мени тирик қолдириб кетгани, овул одамларини бошимга тўплаб, айбимни ҳамманинг олдида бўйнимга қўйиб, оғир азоблаб, яъни нимта-нимта қилиб ўлдирмоқчи бўлса керак, деган фикр келди миямга. Сенга аччиқ қилиб, ўлсам ўлиб қўя қолай, деб ҳам юрган эдим. Жон ширин экан. Бунинг устига шарманда бўлиб ўлгим келмади. Вужудимда бундай куч, ақл қандай пайдо бўлганини билмайман. Ўрнимдан тура солиб Рустамнинг танасини ертўлага судраб олиб бордим, ерни кавлаб кўмдим. Кичик уйда ётган хотин эшитсин деб, қўрққан бўлиб йиғладим. У овоз берган эди. «Опа, ёнимга келиб ёт, қўрқяпман» дедим. У бечора гапимга ишониб, уйқилик кўзи билан келиб ёнимга ётди. Уйқиси мушукнинг уйқисига ўхшар экан, боши ястиққа тегар-тегмас хуррак ота бошлади. Ёстиғининг тагига қулай қилиб тиқиб қўйган болтани олдим-да, ҳалқумига туширдим. Қўрқиброқ урган бўлсам керак, бечора иккинчи урганимдан кейингина қимирламай қолди. Шошиб қолганимдан унинг ҳам ўлигини яширмоқчи, бўлибман. Шу пайт одамларнинг овозини эшитиб болтани бой қолдирган жойга ташлаб, ўлик аёлнинг ёнига кирдим-да, ётдим. Бой сизларни бошлаб келганида, мен ўзимни жўрттага ухлаганга солиб ётган эдим...

Гулзебонинг ҳикоясини эшитиб, хаёли қочиб ўтирган Эрназар қаддини ростлади.

— Худди эртакнинг ўзи.

— Ҳар кимнинг ўз бошидан кечирганлари қулоқ эшитмаган достон. Ўзгалар тақдири эса эртак бўлиб туюлади.

— Бой алданганини билмадими?

— Бир куни ертўлани тозалаб юриб, билиб қолибди-да, устига тупроқни қалинроқ қилиб тортиб қўйибди. Аммо ўшандан кейин у юрак хасталигига дучор бўлди. Эзмаланиб жонимга тегаверди. Сен билан Тенгелни ҳайдаб кетишган куни жаҳл билан келиб, уни ҳам бўғиб ўлдирдим.

Эрназарнинг муваффақиятсизликлари ҳақидаги бояги ўйлар ёдидан кўтарилиб, ўзини гўё ёнида ўтирган Гулзебонинг тақдиридан бўлак нарсага жавобгар эмасдай ҳис қилиб, тиришиб кетган пешанасидан тер чиқиб кетди.

— Сизларни Михайлов зиндондан олиб қочиб, сарой тала-тўполон бўлиб кетган куни мен Хивада эдим. Зиқна бойдан қолган дунёни сени бўшатишлари учун олиб бориб бердим. Бечора қоровул сенга тўғрисини айтиб қўя қолибди-да.

Гулзебо унинг ҳали ҳам лол бўлиб, қимирламай ўтиришига чидолмади, аста чайқалиб ўрнидан турди.

— Сени сира тушуниб бўлмайди, Олакўз! Сен одамларни ҳам, халқингни ҳам тушунмайсан. Ўша сен учун тил тортмай ўлган Бектўра халқингнинг бири эмасмиди? Шуларни ўйламай, нуқул ўзингни ўйлаганинг ўйлаган. Бемеҳрсан!

Гулзебо шундай деб, орқасига қарамай шахдам юриб кетди. Бориб отига ирғиб минди-да, шу кетганича бадар кетди.

— Гулзебо!!.

Тўқай, денгиз унга қўшилиб «Гулзебо!» деб ҳайқирди, бироқ Гулзебо қайрилиб ҳам қарамади. Эрназар илдам отига минди-да, кетидан қувиб елиб кетди. Учқур оқбўз дам ўтмай Гулзебонинг отига етиб олди.

— Гулзебо...

Икки кўзидан шашқатор ёшини оқизиб кетаётган Гулзебо яна қайрилиб қарамади.

Эрназар ёнма-ён юриб бориб, унинг отини жиловлади.

— Кечир мени, Гулзебо. Дилида бировга айтадиган дарди бор одам, бировларнинг ҳасратига қулоқ солмас экан. Мен эл тақдири деб юраверибман.

— Мен ўша сен айтаётган элнинг бири эмасмидим?

— Боланг кимдан?

Гулзебо бошини чайқади.

— Юрагига илон уя қурган одамсан!

— Исми нима?

— Юртнинг кўзига унинг исмини бойнинг исмига тақовул қилиб Нуржон қўйган бўлсам ҳам, дилимда сенинг исмингга тақовул қилиб Нурназар қўйганман.

Эрназар унинг отини кетига қайириб, «Урис девор» ёнидаги қўш томон етаклади.

— Эрназар, сенга кўнглимга тугиб юрган гапларимнинг ҳаммасини айтдим, руҳим анча енгил тортди.

Эрназар Гулзебонинг қизарган кўзларига бир қараб қўйди-да, индамади.

Икки от қаторлашиб юриб, ўтган йилнинг мўрт ўтлари илдизини ўмрови билан титкилаб, жингилларни шиқирлатиб қор устига қайириб, синдириб боряпти.

— Бахти очилмаган одам бошқани бахтли қилолмайди, дейишади, Эрназар. Мен бахти очилмаган аёл бўлсам ҳам, аммо сенинг бахтинг учун ҳамма нарсага тайёрман. Энди сен гапир.

— Мен ҳозир сен билан бахтлига ўхшаяпман.

— Сен ҳамиша бахтлисан. Худо хоҳласа, Тенгел билан Қаллибек ўрисларнинг юртидан сен орзу қилган билимларни ўрганиб келишса, бутун эл бахтли бўлади.

Эрназар хўрсинди.

— Улар қачон келишади?!

— Эркаклар сабр-тоқатни, кутишни аёллардан ўрганишса, қандай яхши бўлар эди.

∴ ∴ ∴

...Орадан кўп вақт ўтмай «Урис девор» ёнидаги қўшдан кучли Олакўзнинг ўзгача бир нозиклик билан юмшоққина хитоби эшитилди.

— Гулзебо, аёл қучоғи шунчалик лаззатли бўлишини билмас эканман. Сен менга куч бахш этдинг. Сендан илтимосим шуки, сира жаҳлимни чиқарма. Онамга ваъда берган эдим, шунинг учун ҳеч кимга сездирма.

— Ялинма, осийлик қилсам, худо кечирсин. сен мен учун ҳам, бутун халқинг учун ҳам худосан...

— Мен-а?

— Ёлғиз сен! Бироқ худога сабрлилик ярашади.

Эрназар жилмайди.

— Кишининг қаноат қилиб яшаши учун жуда кўп нарсанинг кераги йўқ.

Шундан кейин Эрназар бошқа бийлар қатори отга миниб, хон солиғини тўлаб, Хивага ташлаб келадиган бўлди.

Ҳарқалай кўнглига сингиб қолган гина-кудуратнинг тез тарқаб кетиши қийин бўлди. Хивага ҳар борганида энди қайтиб кўриниш бермайман деб тавба қилиб, тезроқ ўлиб қўя қолишни ўйлаб турадида, Гулзебога йўлиқсе ҳаёт кўзига яна лаззатли бўлиб кўрина бошлайди...

Лола ТОЖИЕВА
таржимаси.

[ОХИРИ. Боши газетанинг ўтган сонларида].

АЁЛЛАР, СИЗЛАР УЧУН

МОДДА АЛМАШИНУВИ БУЗИЛГАНДА

Ҳар бир аёл юзининг тиниқ бўлишини истайди, албатта. Шунинг учун ҳам юзга доғ ва сепкил тушиши уларни ташвишлантириши табиий бир ҳол. Хўш, ана шундай ҳолларда нима қилиш керак? Юзга доғ ва сепкил тушиши— модда алмашинуви ва ички секреция безлари ишининг бузилиши туфайли юз беради. Бу ҳол кўпроқ ҳомиладор аёлларда бўлади. Доғ қишда йўқолиб, баҳор бошланиши билан қуёш нурининг таъсирида яна пайдо бўлади.

Шуни айтиш кераккки, доғ ва сепкилни бутунлай йўқотиб юборадиган чора йўқ. Оқартирувчи ва тозаловчи махсус кремлар фақат вақтинча натижа беради. «Метаморфоза», «Чистотел», «Весенний» ва ўн процентли симоб мойи ана шундай кремлар тоифасига киради. Улардан фойдаланганда доғлар камроқ билинади. Юз терисини ташқи таъсирдан сақловчи кремларни — «Красний мак», «Манон», «Молодость», «Крем от загара»ларни упадан олдин, эрта билан суртиш керак.

Оқартирувчи кремларни сепкилга қарши ишлатиб бўлмайди. Бу кремлардан ташқари қатиқ, янги помидор ва бодринг суви, картошка сувини бетга суриш тавсия этилади.

МЕДИЦИНА МУАССАСАЛАРИДА

КИЧКИНТОЙЛАР СОҒЛИҒИНИ ЎЙЛАБ

Шаҳримиздаги 5-болалар поликлиникаси ташкил топганига 45 йил бўлди. Поликлиника коллективи бу санани ҳозирги медицинанинг барча талабларига жавоб берадиган янги бинода нишонлади. Бу ерда ҳар томонлама мукаммал жиҳозланган физиотерапия бўлими, катта ва ёруғ кабинетлар, болалар чиниқиши учун хоналар, бассейнлар, диагностика лабораториялари ишлаб турибди.

— Поликлиникамиз Юнусобод массивининг «Д—3» микрорайонига жойлашган. Бу микрорайонга 15 та мактаб, 40 та ясли ва болалар боғчаси қарайди, —деди поликлиника бош врачи М. Абдуллаева. — Поликлиника ҳар куни 750 кишига хизмат қилади. Бунинг учун бўлимлар, кабинетлар, лабораториялар, ҳаммаси энг зарур медицина жиҳозлари билан тўлиқ таъминланган.

Биз шундай ажойиб бинони барпо этган лойиҳачиларга, қурувчиларга чин юракдан миннатдорчилик билдирамиз.

● ШАҲРИМИЗ МУЗЕЙЛАРИДА

ЗАВҚ БИЛАН КЎЗДАН КЕЧИРИШДИ

Ўзбекистон ССР давлат санъат музейига Байкал-Амур магистрали қурилишида меҳнат қилаётган бир гуруҳ комсомоллар ўзларининг 60 йиллик байрамлари муносабати билан ташриф буюришди.

Улар музейнинг олти бўлими: Ўрта Осиё халқлари санъати, Ўзбекистон тасвирий санъати, рус санъати, қардош республикалар санъати, Ғарбий Европа санъати, ажнабий Шарқ (Хитой, Япония, Ҳиндистон) мамлакатлари санъатининг нодир намуналарини томоша қилдилар.

Комсомолларга совет рассомлари яратган зарбдор қурилиш ва унинг қаҳрамонларига бағишланган асарлари ҳозиржавоблиги, ҳаётийлиги билан манзур бўлди. Ўзбекистон рассомлари Баҳром Ҳамдамийнинг «Лоғон канали қурилиши», О. К. Татевосьяннинг «Каттақўрғон сув омбори қурилишида», У. Тансиқбоевнинг «Каттақўрғон сув омбори» каби асарлари ҳақида ўзларининг энг яхши фикрларини айтишди. Комсомол қурувчилар музей илмий ходимлари ёзган, алоҳида бўлимлар ҳақида маълумотлар берувчи китоб ва альбомлардан эсдалик учун олдилар.

• *Наботот — ҳаёт манбаи*

ИНСОННИНГ «ЯШИЛ» ДЎСТИ

XX аср инсоният тараққиёти давомида фан-техникада ақл бовар қилмайдиган кашфиётлар даври бўлиб тарихга киради. Ҳозир саноат, қишлоқ хўжалиги ва фаннинг, муболағасиз айтиш мумкинки, барча соҳаларда ғоят муваффақият билан қўлланаётган кибернетика воситалари, атомлар радиоактив парчаланишининг очилиши шу даврда юзага келди. Инсон худудсиз фазога парвоз қилиб, ой заминига қадам қўйди. Медицина илмида оламшумул муваффақиятларга эришилди. Ниҳоят, бионика ва биохимия ҳамда молекуляр биологияси каби ёш илм тармоқларининг юзага келиши билан XX аср илм-фани тарихида яна бир зўр инқилоб рўй берди. Эндиликда биология фани ҳаёт сирлари ичига тобора чуқурроқ ва дадилроқ кириб бориб, инсон организми ва атроф муҳитни янада такомиллаштиришга қаратилган муаммоларни ҳал этмоқда.

Ҳаётимизни ўсимликларсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Инсонлар доимо ўсимликлар билан бирга, уларнинг мўъжизалари орасида яшайди. Ўсимликлар ҳақида сўз юритар эканмиз, кўз олдимизда табиатнинг ранг-баранг, сўз билан ифодалаш қийин бўлган ажойиб манзаралари намоён бўлади. Табиат ўзи вояга етказган ҳар бир ниҳолнинг униб-ўсишига, барқ уриб яшнашига ва насл қолдириб асрлар оша барҳаёт бўлишига доимо кўмаклашади. Кўҳна табиат маҳсули бўлмиш ўсимликлар дунёси инсонларни озиқлантириши, кийинтириши, нознеъматлари билан тангa роҳат бахш этиши, нафис назокати билан эстетик завқ бериши билангина эмас, эволюция жараёнида ўзида мужассамлаштирилган ички дунёси, ақл бовар қилмайдиган биологик хусусиятлари хусусан йирик гул ва мевалари, салобатли шох-шаббаси, умр боқийлиги, ҳайвонлар каби озиқланиши, келгуси наслларини ўз бағрида вояга етказиб, мустақил ҳаётга йўлланма бериши каби ирсий белгилари билан ҳам неча асрлардан бери ўзига ром этиб келади.

Планетамизда ўсимликлар оламн учрамайдиган маскан кам топилади десак муболаға бўлмас. Ер шарининг қайси қисмида, хоҳ шимолида, хоҳ жанубида, хоҳ шарқида, хоҳ ғарбида бўлмасин, океан ва денгизларда, дарё ва кўлларда, баланд тоғ ва яйловларда, гўзал боғларда, шунингдек ҳар бир хонадонда ўсимлик топилади. Уларнинг ички сирлари, улардаги ажойиботлар ҳам доим ўзи билан биргадир. Ҳар бир ўсимликнинг ўзига хос хислатлари ҳамда инсон учун фойдаси бўлади. Бир ўлкада оддий бўлиб ўсиб ривожланган ўсимлик бошқа ердаги халқларга тенгсиз мўъжизали бўлиб кўриниши мумкин. Масалан, биз учун оддий нарсадек бўлиб қолган ширин-шакар анжир, анор, олма, олча, нок, узум, тарвуз, қовунлар тайга зонасида истиқомат қилаётган халқлар учун тансиқ мевалар ҳисобланади. Худди шунга ўхшаш Сейшель оролидаги ўн йил мобайнида пишиб етиладиган, оғирлиги 25 килограммгача келадиган ёнғоқлар ва танасида 200 литргача сув сақлайдиган Мексика кактуслари ҳамда Канар ороллардаги 6000 йилгача яшаб умр кўрадиган аждар дарахти, яна диаметри бир метргача етадиган Суматра оролидаги рафлезия каби гуллар ерли халқлар учун оддий ўсимлик бўлиб туюлсада, биз учун беқиёс даражада ғайритабиий мўъжиза бўлади. Ҳозирги замонда илм-фан назарияларига кўра, фойдали қазилмалар: кўмир, нефть, ёнувчи газлар маълум бир даврларда ўсимликлардан ҳосил бўлганлиги бизга маълум. Демак, ҳосил бўлган кўмир, нефть ва ёнувчи газлар ўсимликларнинг баъзи бир турлари етказиб берган тайёр кимёвий бирикмалардир.

Ҳозирги вақтда табиатда бундай тайёр кимёвий бирикмалар йиғиндисини ҳосил қилувчи ўсимликлар йўқ. Холбуки, шундай экан, табиатда ўрни бўшаб бораётган саноат хом ашёлари бўлган кўмир, нефть, ёнувчи газлар ва бошқалар янгидан ҳосил бўлмайди. Ҳозирги замон халқ хўжалигининг оғир саноатини кўмир, нефть, газ ва ёнувчи сланецларга бўлган талаб ҳамда эҳтиёжи йилдан-йилга шу қадар ортиб боряптики, табиатдаги бундай катта бойликнинг бу турлари маълум вақт ўтгандан кейин тугайди. Шу вақт инсонлар ҳаётига илгаридан табиий йўлдош бўлиб келган ўсимлик олами лаббай деб яқиндан ёрдамга келади. Кўҳна она-табиат маҳсули бўлмиш инсонларга ўсимликлар дунёси келажак асримиздаги кишиларни озиқлантиради, кийинтиради ҳамда ўзларининг шифобахш хусусиятлари билан инсонларга ҳар хил дори-дармонлар билан таъминлаб, дардларига шифо беради.

Хулоса қилиб айтганда, Ўзбекистон олимлари ўсимликларнинг таркибидаги моддаларни ўрганиш, уларни медицина, қишлоқ хўжалиги амалиётида муайян мақсадни кўзлаб қўллаш имкониятларини аниқлаш соҳасида катта илмий ишлар олиб бормоқда. Бу ўринда айниқса Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўсимлик моддалари химияси институтининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, академик С. Ю. Юнусов бошчилигидаги профессор ва илмий ходимларнинг хизматини алоҳида кўрсатиб ўтиш керак. Маълумки, жаҳон прогрессив олимлари қаторида совет химик-биолог олимлари илм-фан ютуқларини инсониятнинг умумий манфаатларига тобора кўпроқ хизмат қилдириш йўлида хормай-толмай хизмат қилишмоқда. Бу олижаноб илм-фан ишида Ўзбекистон олимларининг ҳам улкан ҳиссаси борлиги билан фахрлансак арзийди.

Т. МАҲМУДОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўсимлик моддалари химияси институтининг илмий ходими.

Республика қўғирчоқ театри репертуари йил сайин ёш авлод дидига мос бўлган саҳна асарлари билан бойиб бормоқда. Театр коллективи тўла қонли асарлар яратиш борасида катта ижодий иш олиб бормоқда.

СУРАТДА: театрнинг ёш қўғирчоқшунос-актёри Ф. Беркович навбатдаги спектакль учун зарур бўлган қўғирчоқ ва декорацияни т а й ё р л а м о қ д а: мана бир неча дақиқадан сўнг қўғирчоқлар «тилга» кирадилар.

М. Нуриддинов фотолари.

Мусобақалар хроникаси

Олмалиқ шаҳрида 1964—1965 йилларда туғилган ёшлардан ташкил қилинган командалар ўртасида мини футбол бўйича республика биринчилиги давом этмоқда. Тошкент шаҳри командаси спортчилари дастлабки кунги мағлубиятдан кейин андижонлик тенгдошлари билан майдонга чиқишди. Бу сафар улар 1:0 ҳисобида ғалабага эришдилар. Бу группада қатнашаётган уч команда активида икки очко бор. Икки ўйиндан тўрт очко тўплаган фарғоналик ёш футболчилар ягона пешқадам бўлиб олишди.

∴ ∴ ∴

«Ёшлик» спорт манежида кексалар, ёшлар ва қизлар ўртасида «Буревестник» кўнгилли спорт жамияти республика Советининг енгил атлетика бўйича биринчилиги бўлиб ўтди. Бу беллашувларда пойтахтимиздаги олий ва ўрта махсус таълим ўқув юртларининг вакиллари дуруст қатнашдилар. Жумладан, Тошкент, физкультура институтининг студенти П. Воробьев 60 метр масофага ўтказилган пойгада маррага биринчи бўлиб келди. Тошкент маданият институтининг студенти С. Репковец қизлар ўртасида шу масофага ўтказилган пойгада иккинчи натижа кўрсатди.

Баландликка сакровчилар баҳсида иштирок этган ҳамшаҳарларимиз В. Панин ва С. Коревановлар 2 метру 3 сантиметр баландликни забт этиб, совриндорлар қаторидан жой олишди.

∴ ∴ ∴

«Меҳнат резервлари» спорт комплексининг кураш залида қишки каникуллар соврини учун эркин кураш бўйича очиқ биринчилик мусобақалари бўлиб ўтди. «Динамо», «Меҳнат», «Ёш куч» ва «Меҳнат резервлари» кўнгилли спорт жамиятларининг 1966—1968 йилларда туғилган ёш полвонлари ўз кучларини дастлабки синовлардан ўтказишди. Беллашувлар ниҳоятда ҳаяжонли ва кескин вазиятда ўтди. 18 вазн тоифасида ғолиблар аниқланди.

Бу каникул вақтида ўтказилган беллашувлар ёшларни ўз куч ва маҳоратларини аниқлаб олишга имкон берди.

• *Одамлар, одатлар*

КЕКСАЛАР ҲУРМАТИ

Умр — оқар сув, дейдилар. Инсон кексайиб куч-қувватдан қолгач, уларга иззат-икром кўрсатиш, қадрлаш, ҳурмат-эҳтиром билан эъзозлаш керак.

Ҳар бир халқда бўлгани каби, Урта Осиё халқлари, шу жумладан ўзбек халқимиз ҳам ёши катта кишиларни, кексаларни, отахон-онахонларимизни иззат-икромда тутишни жуда ўрнига қўядилар. Бу инсонийлик ҳар бир халқда одат тусига кирган. Қуйида бир неча халқларнинг кексаларни қандай ҳурматлатлашлари билан қисқача таништирамиз.

● Австралиянинг туб халқида кексаларга ҳаётининг охиригача иззат-икром кўрсатилган. Бу ердаги Юин қабиласида кексалардан Гоммер тайинланган. Гоммер билимдон ҳаким, тадбиркор ҳарбий шахс бўлиш билан бирга, қўшни қабилаларнинг тилини билган, сеҳргар-талбирчи бўлган. Гоммер вазифасига доим фақат кексалар тайинланган.

● Ҳиндулар кексаларни, умуман ёши катта кишиларнинг ҳурматини ўрнига қўйишади: ука ўзидан бир-икки ёш катта акасини ҳам ҳурмат қилади, унга садоқат билан қулоқ солади. Ёшлар катталар таклиф қилмагунча улар ҳузурида ўтирмайди. Ёшлар кексалардаги ожизликни сезмасликка ҳаракат қилишади, ҳамма вақт уларга ҳамдамлик кўрсатишади.

● Индонезияда, хусусан Ява оролида ёшлар кексаларга дуч келган гапни айтавермайдилар, ўйлаб, кексалар иззат-нафсини ҳурмат қилиб, мос иборалар топиб сўзлайдилар. Катталар билан муомала қилиш тартиб-қоидалари ёшларга ўз вақтида қатъий талаб асосида, мактабда ўргатиб борилади.

● Кореяда қадимги вақтларда кишининг меъёрдаги умри олтмиш ёш ҳисобланган. Киши олтмишдан ошгач, унга алоҳида ҳурмат ва эҳтиром кўрсатилган. Кексаларга «муаллим», «устоз» деб мурожаат қилинган.

● Монголларда кексаларга мурожаат қилганда «гуэй» сўзи ишлатилган. Бу ўзбекларнинг кексаларни ҳурматлаб «ота», «отахон» деган ибораларига тўғри келади. Кекса меҳмонга бу ерда алоҳида ҳурмат кўрсатилиб, энг юқорига ўтказилади, сўйилган қўйнинг энг ширин, энг яхши қисми ҳисобланган кураги кекса меҳмон олдига қўйилади, меҳмон ундан озгина кесиб олиб табаррук қилгач, қолгани бошқа меҳмонларга узатилади. Уларда қўйнинг жигари, буйраги ва юрагини мўътабар меҳмонга тортиш одобсизлик ҳисобланади, бу таомлар оила аъзоларининг ризқидир.

⊙ БУ — ҚИЗИҚ

УЧУВЧИ АППАРАТ

Қадим қадимдан инсон самога парвоз қилишни орзу қилиб келган. Учар гилам, учар от, учар шарлар каби ҳикоят ва ривоятларнинг яратилиш тарихи ҳам ана шундан бўлса керак. Кейинчалик бу «оммавий ҳаракат» Англиянинг Лестер деб аталувчи шаҳарчаси ҳокими ҳам орқада қолишни истамади. У қуш баландлигида учишга аҳд қилди ва ана шундай бир махсус учувчи аппарат кашф этишни топширди. Узоқ изланишдан сўнг учувчи шар бунёд этилди.

Шаҳар ҳокими Брет Бейкер шарга ўтириб баландликка кўтарилди. Бироқ унга шаҳарни юксакликдан кузатиш насиб этмади. Тўсатдан кўтарилган шамол учувчи аппаратни қарама-қарши томонга суриб кетди. Табиий офат билан олишув ниҳоят ҳокимнинг ғалабаси билан тугади. У Лестердан 30 километр узоқликдаги масофага зўр-базўр қўнди.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*

ҲАМИША КЕРАКЛИ КАСБ

СОТУВЧИ ЭНГ ОММАВИЙ КАСБЛАРДАН БИРИ.

БУ КАСБ ЎЗ ЭГАСИДАН ИНСОНЛАРГА НИСБАТАН ҲАМИША МЕҲРИБОН ВА ХАЙРИХОҲ БЎЛИШНИ ТАЛАБ ҚИЛИШ БИЛАН БИРГА, МАХСУС БИЛИМЛАР, МЕҲНАТ КЎНИКМАСИ ВА ИШ ТАЖРИБАСИНИ ЭГАЛЛАШНИ ҲАМ ТАҚОЗО ЭТАДИ.

Энг яхши сотувчи харидорга у ёки бу молни чаққонлик билан олиб бериши билан бирга бу молнинг афзалликлари ҳақида гапириб бериши, ҳатто шу янгилик билан қизиқтираолиши лозим.

Бунинг учун сотувчи ҳар томонлама маълумотли киши бўлмоғи керак. Одамлар билан ҳар бир минутда муомала қилаолиш учун эътиборли, сезгир, энг муҳими хушмуомала бўлиш керак. Ана шундай хислатлар аёлларда кўпроқ мужассамлашган бўлади.

ШУНИНГ УЧУН ҲАМ «ТАШХОЗКУЛЬТТОРГ»НИНГ 47-МАКТАБ-МАГАЗИНИГА ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАР ЭКАНМИЗ, БИРИНЧИ НАВБАТДА СИЗ, ҲУРМАТЛИ ҚИЗЛАРГА МУРОЖААТ ЭТАМИЗ!

6 ойлик ўқиш давомида сиз хўжалик ва маданий-маиший моллар билан савдо қилиш касбини ўрганасиз. Мактаб-магазин — бу савдо корхонаси бўлиб, унда таълим меҳнат практикаси билан қўшиб олиб борилади. Тажрибали ўқитувчилар ўқувчиларга товаршунослик, савдо хизмати, савдо эстетикаси ва психологияси, совет ҳуқуқи асослари дарслари бўйича лекциялар ўқийдилар. Амалий машғулотларда эса (ана шу магазиннинг ўзида) иш учун керак бўладиган меҳнат маҳоратини эгаллайди.

— Мактаб мингдан зиёд мутахассислар тайёрлади. Мактаб-магазинни тугатганлар «Ташхозкультторг»нинг магазинла р и д а ишлаш учун йўлланма олдилар. Ҳозирда уларнинг кўпчилиги катта сотувчилар, бўлимларнинг мудирлари бўлиб етишдилар, ўзлари эса эндиликда ёшларни савдо ишига ўргатмоқдалар. Савдо бошқармасининг ва мактаб-магазиннинг раҳбарлари ўқувчилар ўз билимлари ва малакаларини оширишлари учун ҳамма чора-тадбирларни кўрмоқдалар.

Мактаб-магазин ўқувчиларнинг техникум ва институтларда ўқишларини давом эттиришлари учун йўлланма беради.

Мактаб-магазиннинг синфхоналари керакли бўлган ўқув ва кўргазмали қўлланмалар билан жиҳозланган.

ЎҚИШЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ўқувчиларга ойига 63 сўмгача стипендия тўланади.

МАКТАБ-МАГАЗИНДА ЎҚИШ ДАВРИ — УМУМИЙ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Мактаб-магазинга 10 синф ҳажмида маълумоти бўлган, Тошкент шаҳрида доимий пропискада турувчи қизлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар зарур: аттестат, паспорт, мактабдан ёки кейинги иш жойидан характеристика, меҳнат дафтарчаси, турар жойидан справка, 2 та фотосурат (6х9 см.) ҳажмида.

МАШҒУЛОТЛАР 15 ЯНВАРЬ ВА 1 ФЕВРАЛДА БОШЛАНАДИ.

Маълумотлар олиш учун 47-мактаб-магазинга қуйидаги адрес бўйича мурожаат этинг: Тошкент шаҳри, Муқимий кўчаси, 1-уй, (2, 3, 18, 34, 50, 54, 80-автобуслар, 7, 9, 11, 14, 21, 24-трамвайлар, 2, 6, 13, 16-троллейбусларнинг «Тўқимачилик комбинати» бекати). Телефон 53-47-24.

«ТАШХОЗКУЛЬТТОРГ».
«УЗТОРГРЕКЛАМА» ТЕЛЕПРЕССАГЕНТЛИГИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 10/1 да **Князь Игорь (19.00)**, 12/1 да **Травиата**, 13/1 да **Тоҳир ва Зуҳра.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 10/1 да **Олифта**, 13/1 да **Тошкентнинг нозанин маликаси.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «ЦИРКДА АРЧА» ЯНГИ ЙИЛ ТОМОШАЛАРИ (19.30).

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ КИНОТЕАТРЛАР ЭКРАНИГА

«АФСУС — НАДОМАТ»

ЯНГИ, 2 СЕРИЯЛИ БАДИИЙ ФИЛЬМНИ

Ч И Қ А Р Д И

БОШ РОЛДА — НОННА МОРДЮКОВА.

Фильм асосида — фашистлар билан бўлган оғир жанглар вақтида ўз ўғлини қочоқ бўлишга мажбур қилган оддий рус аёлининг фожиали ҳаёти ётади.

«МОСФИЛЬМ» киностудияси маҳсулоти.

ЎЗБЕКИСТОН КИНЕМАТОГРАФЧИЛАР СОЮЗИ ВА МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ «ЎЗБЕКФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ

1979 йил учун

Москва шаҳридаги Бутуниттифоқ Давлат кинематография институти миллий группаси актёрлик факультетининг

КУНДУЗГИ БЎЛИМИГА

ОЛДИНДАН САРАЛАШ-КОНКУРСИНИ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ЎРТА МАЪЛУМОТЛИ 21 ЁШГАЧА БЎЛГАН ЙИГИТЛАР ВА 19 ЁШГАЧА БЎЛГАН ҚИЗЛАР ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИ.

Олдиндан саралаш-конкурси комиссияси аризалар қабул қилади ва 1 февралгача ҳар шанба ва якшанбада соат 10.00 дан 15.00 гача абитурентлар билан консультация ўтказади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чилонзор кўчаси, 1-уй. «Ўзбекфильм» киностудияси.

КИНО

10 ЯНВАРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«КРАСНОДОНДАГИ МАНГУ АЛАНГА» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги, Ғунча.**

«ОИЛА» — **С. Раҳимов номли.**

«ИЛТИФОТГА ШОШИЛИНГ!» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги.**

«АГАР ҚОТИЛ ОЗОДЛИКДА БЎЛСА» — **Қозоғистон.**

«ҲАМ КУНДУЗИ, ҲАМ ТУНДА» — **Кўкча.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«АФСУС-НАДОМАТ» — **Санъат саройи, Нукус, Тошкент Советининг 50 йиллиги, Дружба, Восток, Москва.**

«МАКТАБ ВАЛЬСИ» — **Дружба (2-зал).**

«ЕФРЕЙТОР ЗБРУЕВИНГ ЕТТИ ҚАЙЛИҒИ» — **Восток (кичик зал).**

«ТОТО, ДИДИ ВА АНТОН» — **Пионер.**

ХРОНИКАЛ ВА ИЛМИЙ ОММАБОП ФИЛЬМЛАР ПРОГРАММАСИ — **Навоий номли, Ҳамза номли, Ғ. Ғулом номли, С. Раҳимов номли, Ўзбекистон ССР 25 йиллиги, Тошкент Советининг 50 йиллиги, Лисунов номли, ВЛКСМ 30 йиллиги, Москва, Дружба, Фестиваль, Мир, Янгиобод, Ғунча, Қозоғистон, Чайка, Кўкча, Пионер, Нукус, Тинчлик.**

11 январда

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«КРАСНОДОНДАГИ М А Н Г У АЛАНГА» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги, Ғунча.**

«ОИЛА» — **С. Раҳимов номли.**

«ИЛТИФОТГА ШОШИЛИНГ!». **Тошкент Советининг 50 йиллиги.**

«АГАР ҚОТИЛ ОЗОДЛИКДА БЎЛСА» — **Қозоғистон.**

ҲАМ КУНДУЗИ, ҲАМ ТУНДА» — **Кўкча.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«АФСУС-НАДОМАТ» — **Санъат саройи, Тошкент Советининг 50 йиллиги, Чайка, Нукус, Москва, Дружба, Восток.**

«МАКТАБ ВАЛЬСИ» — **Дружба (2 зал).**

«ЕФРЕЙТОР ЗБРУЕВИНГ ЕТТИ ҚАЙЛИҒИ» — **Восток (кичик зал).**

«ҚИЗИЛ ГУЛ» (эрталаб), «ҒАЛАТИ АЁЛ» (кечқурун): — **Пионер.**

ХРОНИКАЛ ВА ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР ПРОГРАММАСИ — **Навоий номли, Ҳамза номли, Ғ. Ғулом номли, С. Раҳимов номли, Лисунов номли, Ўзбекистон ССР 25 йиллиги, Тошкент Советининг 50 йиллиги, ВЛКСМ 30 йиллиги, Москва, Дружба, Фестиваль, Мир, Янгиобод, Ғунча, Қозоғистон, Чайка, Кўкча, Пионер, Нукус, Тинчлик.**

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

10 ЯНВАРЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.05 В. Азов (балалайка) ва О. Глухов (баян) чалади. 17.35 «Бизнинг Чукоккала». СССР халқ артисти С. В. Образцов раҳбарлигидаги Давлат Марказий қўғирчоқ театрининг фильм-спектакли. «Экран». (1975 йил). 18.30 «Янги йил Арча байрами». Кремль Съездлар саройидан олиб кўрсатилади. 19.15 «Оламда нима гап?». 19.30 Фигурали учиш бўйича СССР чемпионати. Спорт рақслари. Эркин программа. Запорожьедан олиб кўрсатилади. 20.55 Хоккей бўйича халқаро учрашув. «Бостон брюинз» — «Крылья Советов». 1-давр. АҚШдан олиб кўрсатилади. 21.30 «Вақт» информацион программаси. 22.05 Хоккей бўйича халқаро учрашув. «Бостон брюинз» — «Крылья Советов». 2-ва 3-даврлар. АҚШдан олиб кўрсатилади. 23.15 «Сокин кеча, биз томонга парвоз эт». СССР халқ артисти И. Козловский иштирокида фильм-концерт премьераси «Экран» ижодий уюшмаси (1978 йил). 23.50 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Ўсмирлар учун. «Нурафшон давра» (рус.). 18.30 «4 март — СССР Олий Советига сайловлар куни». «СССР Олий Совети — давлат ҳокимиятининг олий органи». 18.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.00 «Инсон болаликдан бошланади». 19.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи». 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси хорининг концерти. 21.20 «Арслонбоб». Телевизион ҳужжатли фильм. 21.30 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.05 «Ноз-неъмат бунёдкори». 22.25 «Узук кўзидаги сув париси». Бадиий фильм. 2-серия. «Мафильм» (Венгрия). 24.00 Кўрсатувлар программаси.

11 ЯНВАРЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Вақт». 9.40 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.05 «Асл йигитлар». 10.45 «Синов муддати». Бадиий фильм. «Мосфильм». (1960 йил). 12.20 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Бир ҳаётнинг беш саҳифаси». Ҳужжатли фильм. Ҳужжатли фильмлар Марказий студияси ва «Экран» ижодий уюшмасининг биргаликдаги маҳсулоти (Болгария). 16.10 «Рус тили». 16.40 Ленин комсомоли мукофотига сазовор бўлган ҳаваскорлик коллективларининг концерти.

17.15 «А. Гайдар ижоди». 18.00 «Горнчилар, қаердасиз?». 18.30 «Фан оламида». Кўрсатувда академик А. Б. Мигдал ва фалсафа фанлари кандидати Ю. В. Ленник иштирок этади. 19.15 «Оламда нима гап?». 19.30 «Миллионлар ленинча университети». «Стандартлар ва сифат». Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига агрохимия хизмати кўрсатишнинг самарадорлиги ва сифатини ошириш тўғрисида. 20.00 «Жульетта енимизда яшайди». Телевизион бадиий фильм премьераси (ГДР). 21.30 «Вақт». 22.05 Фигурали учиш бўйича СССР чемпионати. Эркаклар. Эркин программа. Запорожьедан олиб кўрсатилади. 23.00 «Дўстларимиз чеҳраси». Кўрсатувни ёзувчи А. Алексин олиб боради. 23.45 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Дилли-далли қуёшли боғда». Болалар учун мульт-фильм. 18.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Биз ишчи бўламиз». 18.45 «Ахборот». (рус.). 19.00 «Халқ депутати». Телевизион ҳужжатли фильм. 19.20 «Одамлар заминда ғалла ўстирдилар, замин одамларни камол топтирди» (рус.). 19.50 «Шеърият билан учрашув». Э. Охунова. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «Шу куннинг қўшиқлари». Концерт. 21.30 Москва. «Вақт». 22.05 «Чорвадор». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кўрсатув. 22.25 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «Аршин мол-олон». Бадиий фильм. («Азербайжанфильм»). 23.45 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.55 Кўрсатувлар программаси. 19.30 Болалар учун фильм. Янги йил алласи». 19.40 Совет қўшиқларидан концерт. 20.10 «Кругозор». Илмий оммабоп программа (рус.). 20.40 Реклама. 20.55 Тошкент янгиликлари.

Тошкент шаҳар Ижроия Комитети Бош Ҳисоблаш маркази коллективи Бош Ҳисоблаш маркази бошлиғининг биринчи ўринбосари А. А. Мусалиевга онаси

Фарида
МУСАЛИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Низомий номли Тошкент Давлат Педагогика институти ректорати, партия ва маҳаллий комитетлари институт математика методикаси кафедрасининг собиқ доценти, пенсионер

Обид
КАРИМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

10 ЯНВАРЬ, 1979 й.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш 32-58-85 шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95 спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-58-85, хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33.81-42, нашриёт диспетчери 32.78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

Р. 07014. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Е — 1210.